

# **ROZHODUJÚCE STRETNUTIA**

**ROBERTO BADENAS**

**Modlitebný týždeň mládeže 2019**

Oddelenie detí a mládeže Intereurópskej  
divízie Cirkvi adventistov siedmeho dňa



*„Tí, čo sú novým stvorením v Ježišovi Kristovi,  
budú prinášať ovocie Ducha – lásku, radosť, pokoj,  
zhovievavosť, nežnosť, dobrotivosť, vernosť,  
krotkosť, zdržanlivosť (Gal 5,22.23).*

*Nebudú ich už formovať predošlé náruživosti,  
ale vierou v Božieho Syna pôjdu v jeho šlapajach,  
budú odzrkadľovať jeho charakter a očisťovať sa,  
ako je čistý on. To, čo predtým nenávideli, teraz milujú  
a to, čo kedysi milovali, teraz nenávidia.“*

(Ellen G. Whiteová, Cesta ku Kristovi, s. 40)

## O AUTOROVI

Roberto Badenas získal doktorát teológie na Andrews University (Michigan, USA). Vyše štyridsať rokov pracoval ako učiteľ Novej zmluvy. V rokoch 1999–2010 viedol oddelenie výchovy a kresťanského domova a predsedal komisii biblického bádateľského inštitútu v rámci Euro-Africkej divízie so sídlom v Berne (Švajčiarsko).

Má tri dospelé deti a dve vnúčatá. Aj keď je už na dôchodku, stále píše, učí a prednáša na medzinárodných konferenciách. Je autorom kníh *Ako čeliť utrpeniu*, *Viac než zákon* (obidve vyšli v slovenčine), *Encuentros* [Stretnutia], *Encuentros inolvidables* [Nezabudnuteľné stretnutia], *Encuentros decisivos* [Rozhodujúce stretnutia], *Para conocer al Maestro en sus parábolas* [Poznať Majstra v jeho podobenstvách] a knihy *El valor de los valores: importancia de su transmisión* [Hodnota hodnôt: význam ich odovzdávania], ktorú napísali spolu s profesorom Raúlom Possom.

# AKO Z TÝCHTO PREDNÁŠOK VYŤAŽIŤ ČO NAJVIAC

## MODLITBA

Tento týždeň je týždňom modlitby. Okrem čítania a diskutovania o textoch sa venuj aj osobnej modlitbe. Zariad' si čas tak, aby si každý deň mohol stráviť chvíľu s Bohom a mohol sa s ním rozprávať tak, ako sa rozprávaš so svojim priateľom. Modli sa za to, aby sa tento modlitebný týždeň stal v tvojom živote nejakým spôsobom výnimočný. Prečo nevyužiť túto príležitosť a nezačať si písať modlitebný denník? Keď sa po čase obzrieš na uplynulé mesiace a roky, uvidíš, ako Boh odpovedal na tvoje modlitby. Na googli môžeš nájsť veľa nápadov, ako si takýto denník viesť.

## OTÁZKY

Na konci každej témy je niekoľko otázok na premýšľanie. Môžu ti byť užitočné v súkromí aj v skupinke. Keď o nich budeš uvažovať, popros Boha o múdrosť, jasnú myseľ a citlivé srdce, aby si z nich mohol vyťažiť maximum.

Keď sa budete o svojich odpovediach rozprávať v skupine, rešpektuj odpovede ostatných. Svojím pozitívnym prístupom a ochotou vypočuť si názory iných pomôžeš vytvoriť otvorený dialóg.

## OSOBNÁ VÝZVA

Chceme, aby hlavná myšlienka dňa nezostala len myšlienkou. Cieľom osobnej výzvy je pomôcť ti túto myšlienku zmeniť na čin. Nie vždy to bude jednoduché, ale pomôže ti to posunúť sa od myšlienky k činom.

## NA HLBINU

Po prečítaní prednášky budeš mať možno túžbu zistiť alebo si prečítať niečo viac. V tejto časti nájdeš podnety, ako ísť v danej téme viac do hĺbky, či už prostredníctvom biblických textov, kapitoly z nejakej knihy alebo citátov, ktoré vyzývajú k premýšľaniu. Tento zoznam nie je konečný. Môže to byť len začiatok hľadania, rozprávania a vzdelávania sa v témach, ktoré ťa zaujali.

## AKTIVITY

Na každý deň sme tiež navrhli niekoľko aktivít, ktoré môžeš použiť v skupinke (tzv. ice-breaker, pomáhajú navodiť dobrú a otvorenú náladu). Ich použitie nie je obmedzené na modlitebný týždeň. Môžeš ich použiť aj na mládežníckych schôdzkach, programoch či rôznych akciách. Prispôsob si ich podľa potreby.

## POZNÁMKY PRE VEDÚCICH

Ak je príprava modlitebného týždňa práve na tebe, uisti sa, že venuješ dostatok času modlitbe a dôkladnému prečítaniu témy. Pros Boha, aby ti pomohol dobre si pripraviť každú prednášku. Mysli aj na svoju skupinku mládeže. Boh najlepšie vie, v akej situácii sa kto nachádza. Preto sa spoliehaj na jeho prítomnosť a vedenie, aby tento modlitebný týždeň mal pozitívny dopad na všetkých.

Každá prednáška má niekoľko častí: biblický text, citát Ellen G. Whiteovej, hlavný text, otázky, osobná výzva, časť nazvaná „Na hlbinu“ a aktivity. Tieto časti ti chcú pomôcť pripraviť sa. Vyber otázky, o ktorých budete diskutovať v skupine (môžu byť všetky alebo len niektoré; prípadne môžeš pridať niektoré svoje otázky alebo sa pýtať v inom poradí). Vyber tiež aktivity, ktoré môžu obohatiť práve vašu skupinu (všetky sú voliteľné).

Cieľom tohto modlitebného týždňa je stretnúť sa pri biblických príbehoch a umožniť všetkým prežiť zvláštne stretnutie s Ježišom. Jednotlivé dni naplánuj, ako najlepšie vieš, aby ste mohli dosiahnuť tento cieľ.

# POZVANIE

# 1.

**JÁN 1,43–45** „Na druhý deň sa Ježiš rozhodol odísť do Galiley. Našiel Filipa a povedal mu: Nasleduj ma! Filip bol z Betsaidy, Ondrejovho a Petrovho mesta. Filip našiel Natanaela a povedal mu...”

## ZÁKLADNÝ TEXT: JÁN 1,43–51

Muž prichádzajúci do Betsaidy dúfa, že učiteľ, ktorý sa chystá odísť do Galiley, zostane ešte aspoň jeden deň, aby sa predstavil ľuďom. Tento nový učiteľ je iný než všetci ostatní. Akosi inak rozmýšľa. Jeho nový a otvorený spôsob vyučovania sa veľmi líši od toho, ako ich učia doma ich učители. Každá jeho myšlienka vyznieva ako výzva alebo ako protest. Sloboda podľa neho nie je možnosť robiť si, čo kto chce a čo sa mu zapáči, ale príležitosť zvoliť tú najlepšiu možnosť.

Tento učiteľ mení svet. Ako? Tým, že mení ľudí. Zdá sa, že z nich tvorí nové ľudské bytosti. Veľmi dobre vie, ako žijú a čo si myslia. Vo svojich učeníkoch tým vzbudzuje úžas, dôveru a rešpekt. Učiť a byť učiteľom podľa neho nie je to isté. Vzdelanci Izraela chcú prednášať a poučovať iných; ale s ním chce každý byť – byť v jeho prítomnosti, sledovať každý jeho pohyb, každé slovo.

Je prekvapujúce, že za svojich nasledovníkov prijíma ľudí, ktorí na to vôbec nie sú pripravení. Dáva tým na vedomie, že „v duši každého nevzdelanca sa vždy nájde miesto pre veľkú myšlienku”.<sup>1</sup> Spochybňuje namyslených učencov, neschopných naučiť sa niečo nové. Vyčíta im, že aj keď majú kľúč od dverí do Božieho kráľovstva, nevedia ho použiť a nedovolia iným, aby sa o to pokúsili.

Na vyučovanie nepotrebuje poslucháreň. Nepotrebuje ani chrám, aby sa stretol s Bohom. Ľudí učí kedykoľvek a kdekoľvek – na ceste, medzi palmami alebo olivovníkmi, na kopci. Učí takým spôsobom, že ľudia cítia ovzdušie neba. Ondrej a Ján pociťujú potrebu nasledovať tohto výnimočného učiteľa. Jeho škola je otvorená pre všetkých. Nemá triedy ani rozvrh. Ako učebnice používa zjavené Písmo a prírodu. Neskúša a nedáva testy – okrem tých, ktoré so sebou prináša sám život. Na konci nedáva diplom o ukončení štúdia, pretože v škole života človek nikdy nie je absolventom.

Jeho učeníci sú takí nadšení, že svoj obdiv šíria medzi svojich príbuzných a priateľov. Ondrej nadchne svojou radosťou svojho brata Šimona a predstaví ho Ježišovi. Správa sa šíri ďalej. A tak sa stane, že Ježiš stretne Filipa. Krátko na to, čo ho uvidí, pohľadom, ktorým vidí omnoho ďalej a hlbšie, mu hovorí: „Nasleduj ma!”

Zdá sa, že Ježiš nevidí ľudí takých, akí sú, ale skôr takých, akými sa môžu stať. Nový učeník sa rozbehne, aby našiel svojho priateľa Natanaela a podelil sa s ním

o svoju radosť. Premožený emóciami mu hovorí: „Myslím, že sme našli Mesiáša. To nie je hocikaký rabín.“

Filip vyjadruje svoje dojmy jednou vetou: „Toho človeka musel poslať Boh. Je to ten, ktorého predpovedali proroci. Volá sa Ježiš, inými slovami Spasiteľ, hoci ľudia ho poznajú ako Nazarejca, pretože je synom Jozefa, tesára z Nazareta.“

Natanael je otvorený a veľmi úprimný muž. Na Filipove slová zareaguje výsmešným gestom plným nedôvery: „Ďalší Mesiáš? Nezdá sa ti, že tých sklamaní bolo už dost? A okrem toho, vari môže prísť z Nazareta niečo dobré? Ako môžeš veriť v „Spasiteľa“ z Galiley? Pozri sa do Písma a zistíš, že z Galiley prorok nikdy neprišiel.“

Filip je poctivý a nadšený Žid. Natanaelove predsudky ho boľia, ale odmieta s ním polemizovať. Uchýľuje sa k nevyvrátiteľnému argumentu: „Pod' sa pozrieť. Vylez spod svojho figovníka a pod' za mnou. Sám sa presvedčí.“

Natanael ho neochotne nasleduje. Keď sa blíži k Ježišovi, jeho rozčarovanie sa potvrdzuje. Vzhľad mladého rabína sa nezhoduje s predstavou, akú má o Mesiášovi. Dokonca sa nepodobá ani na učiteľa hodného dôvery. Vyzerá ako jednoduchý, chudobne oblečený pútnik.

Ježiš pozoruje Natanaela, ako sa k nemu zdráhavo, napoly skepticky približuje. Svojím postojom dáva najavo, že si vystačí sám. Ježiš mu s úsmevom hovorí:

„Ty ma nepovažuješ ani za poriadneho Žida, ale ja v tebe vidím pravého Izraelitu, v ktorom niet ľsti.“ Je to, ako keby mu povedal: Páči sa mi tvoja úprimnosť, ale nespoliehaj sa na svoje zdanie.

Natanael vyhlási: „Odkiaľ ma poznáš?“

„Videl som ťa pod figovníkom ešte predtým, než ťa Filip zavolať,“ odpovedal mu Ježiš.“

Natanael sa začervená. Cíti, že pred prenikavým pohľadom učiteľa nič neukryje. Tuší, že jeho priateľ Filip má pravdu. Potom, čo videl Ježiša a počul jeho ostré slová, čosi ho núti vyznať: „Rabbi, ty si Boží Syn, ty si kráľ Izraela!“ (Ján 1,49) Ježiš mu s úsmevom odpovedá: „Veríš len preto, lebo som ti povedal, že som ťa videl pod figovníkom? Uvidíš väčšie veci ako tieto... Amen, amen, hovorím vám, uvidíte otvorené nebo a Božích anjelov vystupovať a zostupovať na Syna človeka.“ (Ján 1,50.51) Inými slovami, chcel im povedať: Moja prítomnosť vám umožní priamy kontakt s nebom.

Vystupujúci a zostupujúci anjeli nám pripomínajú rebrík z Jákobovho sna v Bételi, keď vyčerpaný utekal z domu kvôli vyhrážkam svojho brata Ezava. Pre Jáka znamenal Bétel „Boží dom a bránu do neba“. Pre Natanaela bol Bételom – teda „Božím domom a nebeskou bránou“ – figovník, pod ktorým sa modlil. Pre nás ním môže byť akékoľvek miesto, kde hľadáme Boha a kde spolu s Natanaelom môžeme vyznať: Ježiš ma videl pod figovníkom a vie o mne viac, než ja sám.

Je nesporné, že tento učiteľ má výnimočnú schopnosť vidieť viac, než vidí obyčajný človek. Je schopný odhaliť božské veci v ľudských a nebeské veci v každodenných pozemských veciach. S ním sa učíme hľadiť na staré veci novým pohľadom a na nové veci nehľadiť starým zaužívaným spôsobom. Jeho zvláštna

schopnosť milovať mu umožňuje vidieť nádherné motýle v škaredých húseniciach a krásnych svätých ľudí v nehodných hriešnikoch. Tak to bolo aj v prípade Natanaela a tak to môže byť aj v našom prípade.

Sú učители, ktorí svojich žiakov učia postupne, krok za krokom. Iní učia tak, že podporujú ich silné stránky. Tento nový učiteľ vyučuje oboma spôsobmi: vedie svojich žiakov krok za krokom a každého motivuje k tomu, aby si uvedomil svoju hodnotu Božieho milovaného priateľa.

Mladí ľudia, ktorí po stretnutí s Ježišom získali novú perspektívu, sú vyslancami tohto mimoriadneho učiteľa meniaceho mužov a ženy na nové bytosti plné neuveriteľných možností.

Všetci snívame o veľkosti, obdivujeme veľké úspechy aj veľké osobnosti. Väčšina z nás však skončí medzi množstvom priemerných.

Ekonomické problémy, nedostatočné vzdelanie, nespravodlivosť, problémy pri štúdiu či hľadaní práce, to všetko podkopáva náš optimizmus z detstva a dospievania. V dospelosti sa život neraz skomplikuje. Mnohí sa preto dajú na útek alebo rezignujú. Iní sa stanú ľahostajní alebo začnú žiť konformným životom. A pritom by sa toľkí mohli stať výnimočnými!

Ježiš prevyšuje ostatných učiteľov. Hlásia jednoduchý štýl života, prebúda vznesené ideály a učí hlbokú filozofiu našej existencie. Jeho osoba vyžaruje „skrytú moc, ktorá sa nedá celkom utajiť“.<sup>2</sup> Jeho nepriatelia priznávajú: „Človek takto nikdy nehovoril.“ (Ján 7,46) Ježiš žiada: „Budte dokonalí.“ (Mat 5,48) Inak povedané, v sile Božej milosti rozvíjajte všetky svoje možnosti!

Ježiš strávil svoju mladosť ako tesár. Staval domy a vyrábala pluhy na obrábanie pôdy. Teraz sa pustil do budovania nového sveta. Používa pritom nové nástroje, ktoré v srdciach ľudí vypestujú plody pre tento i večný život.

Ježišovi sa nepáči duchovný život väčšiny jeho súčasníkov. Namiesto toho, aby ich opustil a odišiel preč, vybuduje spoločenstvo, ktoré nazve svojou cirkvou. Chce ho naučiť, ako v praxi prežívať pravé náboženstvo – „navštevovať sirotu a vdovu v ich tiesni a chrániť sa pred poškvrou sveta“. (Jak 1,27) Skutočne veriaci je teda človek, ktorý žije v spojení s Bohom, pomáha iným a súciti so svojimi blíždymi. Správa sa k nim tak, ako by si prial, aby sa oni správali k nemu. Napriek tomu, že na čele ani na ľavej ruke nemá *tfilin* (modlitebné remienky), tento rabbi (môj učiteľ), ako ho oslovil Natanael, žije skutočným duchovným životom: učí premýšľať, žiť, milovať ľudí,<sup>3</sup> Boha i jeho slovo. Vedie ľudí k tomu, aby uvažovali, ovládali svoje telo a myseľ, tešili sa z práce, plnili si svoje povinnosti a mali úctu ku všetkým. Učiteľ vie nadchnúť, taktne napomenúť i motivovať. Robí to všetko trpezlivo, vytrvalo a s láskou. Pomocou príbehov, obrazov z prírody i svojím príkladom učí, ako porozumieť Písmu, ako vnímať realitu, ako načúvať prírode, ako sa nebáť smrti a žiť dôstojne. Učí zmysluplne sa modliť, odpúšťať a radšej trpieť než spôsobovať trápenie iným. Jednoducho povedané, učí, ako žiť pozitívnym životom, ktorý mení svoje okolie na lepší svet. Život Jána, Ondreja, Šimona, Filipa a Natanaela bude odzrkadľovať život ich učiteľa, vďaka čomu sa stanú výnimočnými. Potrebujú však stúpať po strmeji a úzkej ceste, ktorá vedie zo zeme ľudskej



priemernosti k najvyšším vrcholom božskej sféry.

Títo učenici pôjdu za svojím Majstrom tak tesno, že členovia jeho rozrastajúcej sa skupiny budú vo svojom okolí známi ako „ľudia cesty“.

## DÔLEŽITÉ MYŠLIENKY

Tento učiteľ mení svet. Ako? Tým, že mení ľudí a tvorí z nich nové ľudské bytosti.

Dobrý veriaci je ten, kto žije v spojení s Bohom, pomáha iným a súcíti so svojimi blížnymi. Správa sa k nim tak, ako by si prial, aby sa oni správali k nemu.

**CITÁT ELLEN G. WHITEOVEJ** *„Ako sa kvet obracia k slnku, aby jasné lúče mohli umocniť jeho krásu a súmernosť, tak by sme sa aj my mali obracať k Slnku spravodlivosti, aby nás mohlo osvecovať nebeské svetlo a náš charakter sa mohol rozvinúť do Kristovej podoby.“*

(Ellen G. Whiteová, Cesta ku Kristovi, s. 46)

## OTÁZKY

1. „Sloboda podľa neho (Ježiša) nie je možnosť robiť si, čo kto chce a čo sa mu zapáči, ale príležitosť zvoliť tú najlepšiu možnosť.“ Súhlasíš s touto definíciou slobody? Prečo?
2. Namiesto toho, aby sa pustil do teologických diskusií, Filip pozýva Natanaela, aby spoznal Ježiša osobne („Pod' sa pozriet“). Čo sa môžeme naučiť z tohto textu o tom, ako sa deliť o svoju vieru a ako predstaviť Ježiša priateľom a príbuzným, ktorí ho nepoznajú?
3. V Mat 5,48 nás Ježiš vyzýva, aby sme boli dokonalí. Autor to vysvetľuje ako výzvu „rozvíjať všetky svoje možnosti v sile Božej milosti“. Čo podľa teba znamená príkaz „buďte dokonalí“? Ako sa môžeme stať na tomto svete „výnimočnými ľuďmi“? Navrhni jeden alebo dva príklady.
4. „Povolaním Jána, Ondreja, Šimona a Natanaela bol položený základ kresťanskej cirkvi.“ (Ellen G. Whiteová, Túžba vekov, s. 88; Cesta lásky, s. 87) Slovo cirkev (grécky ekklesia) znamená zhromaždenie ľudí, ktorí odpovedali na pozvanie (Mat 16,18). Čo je podľa teba cirkev? Čo ju charakterizuje alebo by ju malo charakterizovať?
5. Prečítaj si verš Jak 1,27. V čom spočíva pravé náboženstvo („čisté a bez poškvrny“)? Akými spôsobmi praktizuješ alebo môžeš praktizovať pravé náboženstvo ako jednotlivec alebo ako zbor/cirkev?

## OSOBNÁ VÝZVA

Autor prednášok zhrnuje Ježišovu výzvu do slov: „Máme žiť pozitívnym životom, ktorý mení svoje okolie na lepší svet.“ Premýšľaj, ako môžeš použiť svoje slová, svoj čas, talent, hudbu, sociálne siete, športové schopnosti atď., aby si z tohto sveta urobil lepšie miesto pre život. V nasledujúcich 21 dňoch sa to snaž realizovať (pamätaj si, niečo sa stane zvykom až po 21 dňoch).

## NA HLBINU

- Ján 1,43–51
- 2Kor 5,17–21
- Ellen G. Whiteová, *Túžba vekov*, Vrútky: Advent Orion, 1993, 14. kapitola „Našli sme Mesiáša“, s. 82–90; *Cesta lásky*, Vrútky: Advent-Orion, 2005, 14. kapitola „Prví učeníci“, s. 82–89.
- Roberto Badenas, *Encuentros decisivos [Rozhodujúce stretnutia]*, Madrid: Safe-liz, 2017, 2. kapitola: „La invitación“ [Pozvanie], s. 37–49.
- „Otázky, ktoré súvisia s Ježišom: ‚Prečo si veriaci človek myslí, že v Ježišovi je jeho spasenie?‘, podobne ako otázka: ‚A vy ma za koho považujete?‘, môžu byť zodpovedané len osobne..., pretože otázka a odpoveď sú možné len pod podmienkou, že im predchádzala neprenosná skúsenosť: skúsenosť stretnutia.“ (Martín Gelabert, *Salvación como humanización [Spasenie ako poľudštenie]*, Madrid: Ediciones Paulinas, 1985, s. 13).
- iCOR: [www.icor.church](http://www.icor.church). iCOR je nástroj Cirkvi adventistov siedmeho dňa navrhnutý tak, aby pomáhal zborom rásť a rozvíjať sa v 10 oblastiach: vzťahy, starostlivosť a záujem, účasť, uctievanie, vyučovanie, služba, zmierenie, napomínanie, vzdelávanie a vodcovstvo.

## AKTIVITY

### Aktivita 1. Spoznaj sám seba

**Pomôcky:** 1 papier + 1 ceruzka/pero na osobu

**Popis aktivity:**

- Každému daj papier a ceruzku.
- Požiadaj všetkých účastníkov, aby na papier nakreslili obrys svojej ruky.
- Keď to budú všetci mať, požiadaj ich, aby po pamäti čo najpresnejšie nakreslili čiary na svojich dlaniach bez toho, aby sa na ne pozreli.

### **Aplikácia:**

Nie je jednoduché nakresliť po pamäti čiary, ktoré máme na ruke. Niekedy si myslíme, že sami seba poznáme najlepšie a že presne vieme, čo potrebujeme. Pritom nie sme schopní nakresliť časť nášho tela, ktorú vidíme každý deň.

No Boh má spočítané všetky naše vlasy (Luk 12,7). Pozná nás lepšie než ktokoľvek iný. Rady, ktoré nám dáva, aby sme boli šťastní, presne zodpovedajú našim skutočným potrebám.

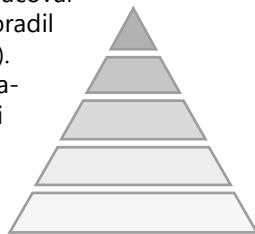
V modlitbe popros Boha, aby ti pomohol byť vnímavý na jeho rady.

## **Aktivita 2. Pyramída priorít**

**Pomôcky:** 1 ceruzka/pero + 1 obrázok pyramídy alebo trojuholníka na osobu

**Popis aktivity:** Americký psychológ Abraham Maslow vypracoval známu teóriu o ľudských potrebách, ktoré hierarchicky zoradil do piatich úrovní pyramídy (Maslowova pyramída potrieb).

- Pomocou rovnakej pyramídovej schémy budeme uvažovať o piatich potrebách, ktoré má v súčasnosti cirkev. Vyplň pyramídu od základu po vrchol piatimi vecami, ktoré aktuálne považuješ za dôležité pre zdravý rozvoj cirkvi.
- Rozprávajte sa o tom s ostatnými v skupinke.



## **Aktivita 3. Dosiahni svoj potenciál**

**Pomôcky:** žiadne

### **Popis aktivity:**

- Vytvorte skupinky po 2–3 osobách rovnakej výšky.
- Budeme súťažiť v skákaní do výšky. Každý v skupinke vyskočí, ako najvyššie vie, ako keby sa chcel dotknúť stropu.
- Keď vyskočia všetci, požiadaj jedného člena každej skupiny, nech zdvihne ruku a ostatní nech znovu vyskočia. Zdvihnutá ruka poslúži ako meradlo: dodá účastníkom informáciu o výške, ktorú môžu dosiahnuť. Pomôže im to prekonať predchádzajúci skok.

**Aplikácia:** Oveľa jednoduchšie využijeme svoj potenciál a možnosti, keď jasne vidíme, čo môžeme dosiahnuť.

Boh nám pomáha stanoviť si v živote ciele, ktoré nám budú slúžiť ako motivácia a pomoc pri prekonávaní súčasnej situácie. Ak si dáme za cieľ čo najviac sa podobáť Bohu, podporí náš osobný rozvoj, ktorý by sme vlastnými silami nedosiahli.

V modlitbe poďakuj Bohu za víziu, ktorú má s tebou a tvojím potenciálom.

# SVADBA \_\_\_\_\_ 2.

**JÁN 2,1-2** „Na tretí deň bola svadba v Káne Galilejskej a bola tam aj Ježišova matka. Na svadbu pozvali aj Ježiša a jeho učeníkov.“

## ZÁKLADNÝ TEXT: JÁN 2,1-11

V malej dedinke Káne Galilejskej slávia svadbu. Pre snúbencov, príbuzných a priateľov je to veľká udalosť. Všetko sa chveje vzrušením. Eufória ich motivuje pozvať dokonca aj okoloidúcich pútnikov.

Medzi pozvaných patrí aj Mária, Ježiš – stále známy ako „tesár z Nazareta“ alebo ako „syn Márie“ – a niektorí z jeho učeníkov, čo ho oslovujú rabbi.

Ježiš prišiel, aby nám dal „plný život“. Na tejto slávnosti sa cíti šťastný. Ak je Božím snom, aby sme boli naveky šťastní, nemôže si nepriať, aby sme boli šťastní už tu a teraz.

Svadobný obrad je jednoduchý a krátky. Priatelia ženícha už postavili skromnú bielu *chupu* (baldachýn), ktorú dievčatá ozdobili kvetmi. Nevesta si sadá na miesto, ktoré predstavuje trón, napravo od obradného kresla pre ženícha. Čaká slávnostne oblečená. Je ozdobená trblietajúcimi sa zlatými šperkami, ktoré si možno iba požičala. Pripomína text z jedného žalmu: „Po tvojej pravici je kráľovná ozdobená zlatom z Ofíru.“ (Ž 45,10)

Keď príde ženích so svojou družinou, zdvihne závoj dievčine, ktorú od zasnub videl len niekoľkokrát. Ona ho sedemkrát obide a potom sa znovu posadí na svoje miesto.

Nasleduje *kidušin*, obrad zasvätenia, keď ženích navlečie neveste prsteň a vymenia si sľuby. Mladí ľudia sa jeden druhému odovzdajú a zasnú. V napätom tichu ženích, plný emócií, povie neveste: „Týmto prsteňom sa zasnúcuješ ty mne a ja tebe podľa zákona Izraela.“ Nevesta odpovie: „Ja patríam svojmu milému a môj milý zase mne.“ (Pies 6,3) Potom ženích podpíše *ketubu*, teda manželskú zmluvu, kde sú vymenované povinnosti novomanželov. Nahlas ju prečíta a odovzdá neveste, aby ju opatrovala. Nato si novomanželia vypočujú sedem požehnaní, ktoré nad nimi vysloví rabín alebo niekto starší z rodiny.

„Buď požehnaný Ty, ktorý si stvoril človeka na svoj obraz, aby sa ti podobal. Požehnal si ho, aby plodil deti a bol šťastný...“

Požehnaný buď stvoriteľ ženícha a nevesty,  
radosti a zábavy,  
plesania a jasaní,

potešenia a rozkoše,  
lásky a bratstva,  
mieru a priateľstva...

Pane, dovoľ, nech je tento pár taký šťastný,  
aké šťastné bolo tvoje stvorenie v záhrade Eden."

Požehnanie vyvrcholí spoločnou záverečnou modlitbou, ku ktorej sa všetci pripoja: „Požehnaný buď, Hospodin, náš Boh, kráľ celého sveta, stvoriteľ plodu viniča. Pretože bez vína nikdy nie je potešenie..." Novomanželia sa napijú vína z jednej hlinenej nádoby, ktorú potom ženích hodí na zem a jedným dupnutím rozbije. Tento úkon má pripomínať krehkosť každej ľudskej radosti, vrátane manželstva. Svadobný obrad sa chýli k záveru. Ľudia tleskajú a spevom *Mazal tov* prajú novomanželom šťastie. Hudobníci hrajú na flauty, malé bubny a tamburíny...

Ženích s nevestou sa na seba nervózne a netrpezlivo dívajú, pretože prišiel čas byť osamote. Bez dlhého otáľania sa musia odobrať do spálne, aby zavřili manželskú zmluvu. Nevesta prijíma Rebekino požehnanie spievané prítomnými ženami: „Sestra naša, buď matkou nespočetných tisícov; nech tvoje potomstvo zaujme bránu svojich nepriateľov!" (1Moj 24,60)

Ženích prijíma požehnanie od mužov: „Nech Hospodin dá, aby žena, čo vchádza do tvojho domu, bola ako Ráchel a Lea, ktoré spolu vybudovali dom Izraela!" (Rút 4,11)

Všetci čakajú na to, keď ukážu prestieradlo s dôkazom, že manželstvo bolo zavřené, aby sa predišlo prípadným námietkam. Len čo sa tak stane, začína sa oslava. Od tej chvíle sa môže jesť, piť, rozprávať, spievať, tancovať...

A vtedy sa stalo niečo zvláštne. Tí, čo obsluhovali, začali byť akísi nervózni. Mária, ktorá bola príbuzná novomanželom, si uvedomila blížiaci sa problém. Preto príde za Ježišom a povie mu: „Došlo víno."

Dedinské svadby sa obvykle konali na jeseň, po zbere úrody a vinobraní. Vína bolo požehnané. Nedostatok vína značil chudobu, nedostatočné zásoby, ale obvykle svedčil aj o nedostatočnom pohostinstve. Považovalo sa to za vážne pochybenie. V biblickej symbolike víno znamená radosť, potešenie a život. Ak došlo víno, skončila sa slávnosť. Je to zlé znamenie, pretože šťava z hrozna predstavuje požehnanie. Ak niekto vyhlási: „Došlo víno!" je to kríza. Jeho nedostatok sa považuje za neprijateľnú urážku. Bude chýbať víno, ale nebude chýbať posmech. Manželia sa začnú navzájom obviňovať. Budú obviňovať aj rodičov toho druhého. Radosť sa zmení na horkosť. Idyllická atmosféra sa vyparí... Našťastie svadba v Káne sa takto neskončila. Nieкто túto vážnu situáciu vyriešil.

Tento príbeh sa dnes opakuje v živote mnohých párov. Muž a žena sa milujú a rozhodnú sa začať spoločný život. Dúfajú, že budú šťastní. Lásku si vyjadrujú pozornosťami, nežnosťami a darčekom. Dovtedy, kým v istom okamihu... niečo dôležité sa zrazu vytratí. Nikdy by nemali zabudnúť na onú prázdnu nádobu, ktorú ženích hodí na zem a rozbije nohou. Ľudské zásoby šťastia, rovnako ako zásoby vína v Káne, nie sú nevyčerpatelne.

V živote sú chvíle, keď „dôjde víno". Chýba nám zdravie, práca, peniaze, trpez-

livosť, okúzlenie, chuť zostať spolu. Podobne ako na bežných svadbách v Káne, najprv sa podáva dobré víno a potom to horšie alebo žiadne. Potešenie a pozornosť je stále menej, až príde deň, keď sa minú. To, čo sa začalo láskou a bozkami, končí nezáujmom, nechutťou alebo dokonca rozchodom. Nemôžeme žiť donekonečna z vlastných zásob. Naše zásoby lásky, trpezlivosti, pochopenia... sú obmedzené. Potraviny v našej špajze sa minú, ak ich nedopĺňame. Podobne aj láska a záujem vyprchajú, ak ich neobnovujeme.

Svadba v Káne nám odhaľuje tri tajomstvá, ktoré pomohli prekonať prvý problém oných novomanželov. A tieto tri tajomstvá sú pre šťastný domov kľúčové aj dnes.

**Prvé tajomstvo** tkvie v tom, že novomanželia pozvali Ježiša. Počítať s jeho prítomnosťou znamená prijať požehnanie, ktoré so sebou prináša. Len ten, ktorý je Láskou, je schopný vzbudiť lásku. Keď je Ježiš stálym hosťom v našich domovoch, prináša lásku a šťastie aj v tých najťažších chvíľach.

**Druhé tajomstvo** prezradí Mária, ktorá svojho syna dobre pozná. Je znepokojená tým, že slávnosť sa môže skončiť katastrofou. Hľadá pomoc u Ježiša. „Nemajú víno,“ šepká mu. Plná dôvery potom povie sluhom: „Urobte, čokoľvek vám povie!“ (Ján 2,5)

Je to múdra rada pre ťažké situácie. Ak je človek ochotný urobiť všetko, čo Ježiš hovorí, riešenie našich problémov nie je ďaleko. Ján hovorí, čo sa dialo potom. Stálo tam šesť kamenných nádob, každá s objemom asi 100 litrov. Židia ich používali na rituálne očisťovanie. Ježiš povedal sluhom:

„Naplňte nádoby vodou!“ A naplnili ich až po okraj. „Teraz načrite a zaneste staršiemu.“

A oni to urobili. Starší ochutnal vodu zmenenú na víno bez toho, aby vedel, odkiaľ je. Potom si zavolať ženícha a povedal mu: „Každý človek podáva najprv dobré víno a potom, keď si hostia vypijú, horšie. Ty si však zachoval dobré víno až doteraz.“ (Ján 2,10)

Mladého ženícha, ktorý možno vznikajúci problém ani nezaregistroval, museli tieto slová milo prekvapiť! A nielen jeho, ale všetkých, ktorí boli svedkami tohto zázraku! Keď sa zdalo, že kvôli nedostatku vína sa slávnosť skončí katastrofou, Ježiš prináša toľko vína, že je ho viac než nadostač. Celá oslava sa končí veľkým víťazstvom.

Aj jeho učeníci boli príjemne prekvapení! Prvý verejný čin ich učiteľa a prvý zázrak priniesol požehnanie mladým manželom. Celá rodina to považovala za veľký zázrak.

**Tretie tajomstvo** odhaľuje Ježiš, keď hovorí: „Nalievajte!“

Ježiš vie, že všetci potrebujeme viac lásky, než si zaslúžime. Ak chceme svojich blízkych urobiť šťastnými, nečakajme, kým sa ich nádoby plné krásnych očakávaní vyprázdnia a oni budú trpieť smädом. Je potrebné im nalievať (slúžiť) bez otáľania.

Keď hrozí nejaká kríza, nemali by sme problém odkladať a dúfať, že sa vyrieši sám. Keď sa v tvojom vzťahu s človekom, ktorého máš rád, niečo pokazí a nikto neurobí nič pre to, aby sa to napravilo, pokús sa to vyriešiť ty. Dobré partnerské vzťahy, ale aj tie ostatné, sa budujú a posilňujú tak, že vždy, keď to ten druhý potrebuje, dávame zo seba v skutkoch lásky to najlepšie. Milovať je ochota a vôľa robiť druhého šťastným. Čakať na neskôr znamená podstupovať riziko, že druhý bude hľadať možnosť uhasiť svoj smäd niekde inde. Keď od teba potrebuje radu, objatie, bozk alebo nejakú drobnosť, daj mu to hneď. Zajtra môže byť neskoro. Ponaučenie, ktoré si učeníci z tejto oslavy vzali, je zrejme: Keď sa život stane ťažký, ba takmer neznesiteľný, a zásoby vína sa minú, Boh môže použiť rovnakú moc, akú použil v Káne. Má nepredstaviteľné riešenia na situácie, ktoré my ľudia považujeme za bezvýchodiskové. Keď už takmer vidíme dno našich nádob, môže ich znovu naplniť tak, že budú pretekať. To, čo mohlo naplniť medové týždne horkosťou, sa zmenilo na začiatok nového života.

## DÔLEŽITÉ MYŠLIENKY

Ak je Božím snom, aby sme boli naveky šťastní, nemôže si nepriať, aby sme boli šťastní už tu a teraz.

Milovať je ochota a vôľa urobiť druhého šťastným.

**CITÁT ELLEN G. WHITEOVEJ** „(Ježiš) sa vedel tešiť z príležitosti nevinného šťastia a svojou prítomnosťou posvätil pohodu družného spoločenstva. Židovská svadba bola skvelou príležitosťou, a radosť z týchto chvíľ neodporovala ani záujmu Syna človeka. Ježiš svojou účasťou na tejto slávnosti poctil manželstvo ako Božie zriadenie.“

(Túžba vekov, s. 96; Cesta lásky, s. 94)

## OTÁZKY

1. Súhlasíš s tvrdením: „Ježiš prišiel, aby nám dal ‘plný život’... Ak je Božím snom, aby sme boli naveky šťastní, nemôže si nepriať, aby sme boli šťastní už tu a teraz.“ Čo podľa teba znamená mať „plný život“? (Ján 10,10)
2. Prekvapuje ťa, že Ježišov prvý zázrak sa stal na svadbe v Káne? Ako si ho predstavuješ? Čo ti tento zázrak hovorí o Ježišovi a jeho záujme o naše každodenné starosti?
3. Autor našiel v príbehu o svadbe v Káne tri tajomstvá úspechu pre naše medziľudské vzťahy. Aké? Čo si o nich myslíš?
4. „Milovať je ochota a vôľa urobiť druhého šťastným.“ Čo podľa teba znamená milovať?

5. V každom vzťahu nastane z času na čas ťažká chvíľa nenaplnených očakávaní alebo zranení. Akými rôznymi spôsobmi môžeme dávať najavo, že nám na našich vzťahoch záleží? Ako riešiť prípadné konflikty, či už na osobnej alebo zborovej úrovni? Ako do toho zapojiť Ježiša?

## OSOBNÁ VÝZVA

Premýšľaj o svojich vzťahoch s rodičmi, súrodencami, partnerom, priateľmi... Máš v súčasnej dobe s niekým nejaký konflikt? Nastalo nejaké nedorozumenie? Ochladol váš vzťah?

Ak znie tvoja odpoveď áno, na nič nečakaj. Urob prvý krok a tento týždeň hľadaj možné riešenia. Maj na pamäti, čo hovorí Pavol: „Ak je to možné a závisí to od vás, žite v pokoji so všetkými ľuďmi.“ (Rim 12,18)

Ak znie odpoveď nie, premýšľaj, ako môžeš dať tento týždeň aspoň dvom ľuďom najavo (nejakým činom lásky), že sú pre teba dôležití.

## NA HLBINU

- Ján 2,1–11
- 1Kor 13
- Ellen G. Whiteová, *Túžba vekov*, Vrútky: Advent Orion, 15. kapitola „Na sva-dobnej slávnosti“, s. 91–98; *Cesta lásky*, Vrútky: Advent-Orion, 2005, 15. kapi-tola „Na svadbe v Káne“, s. 90–96.
- Roberto Badenas, *Encuentros decisivos [Rozhodujúce stretnutia]*, Madrid: Safe-liz, 2017, 4. kapitola: „La boda“ [Svadba], s. 61–74.
- Človek, ktorý prežil ťažkú skúsenosť rozpadu vzťahu, napísal:  
„Keby som bol vedel, že vášeň je len pocit, ale láska je rozhodnutie!  
Keby som bol vedel, že to, čo čakám, že dostanem, je vlastne to, čo som mal ja dávať.  
Keby som bol vedel, že človek žne len to, čo rozsieva.  
Keby som bol vedel, že láska je krehká kvetina; môže zvädnúť od smädu, aj keď rastie pri studni...  
Keby som bol vedel, že tá najväčšia vzdialenosť na svete môže byť medzi dvoma ľuďmi v jednej posteli.  
Keby som bol vedel, že vášeň je vrtkavá, ale pravá láska je silná a trpezlivá, schopná kvitnúť stále, ak ju zalievame a staráme sa o ňu.  
Ach, keby som to bol vedel...!“
- „Pri stretnutí s láskou sa všetci stávame básnikmi.“ (Platón)



## AKTIVITY

### Aktivita 1. Prvý krok

**Pomôcky:** dvojce starých novín

**Popis aktivity:**

- Rozdelte sa na dve skupiny, každá nech má jedny noviny.
- Aktivita spočíva v tom, že zorganizujete malé „preteky“ na zhruba 10 metrov. Účastníci sa môžu posúvať len tak, že budú stúpať po novinách.
- Vyhráva tím, ktorý rozloží a po príchode do cieľa zasa zloží noviny ako prvý.

**Aplikácia:** Konat' v živote múdro a rozumne môže byť rovnako komplikované, ako sa pokúšať chodiť po novinovom papieri. Vzťahy medzi ľuďmi môžu byť okrem toho rovnako krehké ako listy papiera, ktorý sme práve rozložili.

Boh vie, aký veľký význam majú ľudia v našom živote. Radí nám, aby sme pomáhali našim priateľom, členom našej rodiny (Príslovie 17,17) a venovali im pozornosť, akú si ľudská bytosť pre svoju jedinečnosť zaslúži.

Porozmýšľaj, kedy naposledy ti niekto nejakým spôsobom preukázal lásku. Poďakuj za tento okamih Pánu Bohu.

### Aktivita 2. Vzorec šťastia

**Pomôcky:** žiadne

**Popis aktivity:** Spisovateľ Eduard Punset, ktorý popularizuje vedu, vypracoval v jednej zo svojich prác vzorec šťastia. Podľa tohto autora vyzerá vzorec šťastia takto:

$$\check{S} = \frac{E(U+O+V)}{R+D}$$

Porozprávajte sa v skupine o tom, ako môžeme zahrnúť Boha do všetkých oblastí, ktoré podľa Punseta ovplyvňujú šťastie. Vidíte v tomto vzorci nejaké nedostatky? Čo by ste vyhodili alebo pridali?

**Aplikácia:**

Premýšľaj o tom, čo ťa robí šťastným. Povedz o tom Bohu na modlitbe.

**Š** = šťastie

**E** = emócie, nadšenie. Pocit silnej motivácie.

**U** = udržovanie. Úsilie, ktoré vynakladáme, aby sme niečo udržali.

**O** = objavovanie. Pocit zvedavosti a záujmu o veci.

**V** = osobné vzťahy, ktoré máme.

**R** = faktory, ktoré redukovujú naše šťastie. Externé činitele, ktoré spôsobujú bolesť alebo strach.

**D** = dedičná záťaž. Fyzické alebo psychické sklony, ktoré sme zdedili.

## Aktivita 3. Výnimočný darček

**Pomôcky:** 1 papier + 1 ceruzka pre každého

**Popis aktivity:** Neexistuje nič krajšie, než vyjadriť našim blízkym, že sú pre nás veľmi dôležití. V tejto aktivite každý človek v skupinke napíše na papier svoje meno a nechá papier kolovať. Na papieri jednotlivých ľudí napíšete odkazy, ktoré by mohli dotyčnému človeku spôsobiť radosť a vyvolať uňho pozitívnu emóciu o sebe samom. Odkazy by mali vyjadrovať pozitívne vlastnosti alebo hodnoty, napríklad: „Lucka, obdivujem tvoju silu, s akou čelíš zložitým situáciám.“ Správa by mala byť veľmi konkrétna, špecifická a ušitá na mieru osobe, ktorej je určená. Nemala by byť všeobecná, použiteľná pre kohokoľvek.

**Aplikácia:** Keď sa ti niekedy stane, že sa budeš cítiť mizerne, že budeš riešiť nejaký ťažký problém alebo budeš prežívať nejakú komplikovanú situáciu, prečítaj si odkazy na tomto papieri a uvedom si, koľko máš predností. Poďakuj Bohu za tieto prednosti a pozitívne vlastnosti.

# OBJATIE \_\_\_\_\_ 3.

**MAR 1,40–42** *„Tu prišiel k nemu malomocný a prosil ho na kolienách: Ak chceš, môžeš ma očistiť. Ježiš sa nad ním zľutoval, vystrel ruku, dotkol sa ho a povedal mu: Chcem, buď čistý! Jeho malomocenstvo hneď zmizlo a bol očistený.“*

## ZÁKLADNÝ TEXT: MAR 1,40–45

Všetci ho považovali za chodiacu mŕtvolu. Napriek tomu, že „žiadna iná choroba neurobí z ľudskej bytosti na mnoho rokov takú odpudzujúcu trosku“,<sup>4</sup> nebol ochotný vzdať sa poslednej nádeje.

Verdikt kňaza bol nezvratiteľný: „Malomocný!“ Ale to nebolo všetko. Musel odísť od svojich blízkych, opustiť domov, odísť zo svojej dediny a túlať sa po „cintoríne malomocných“. Niečo podobné sa dialo aj v stredoveku. Kňaz, oblečený v obradnom rúchu s krucifixom v ruke, priviedol malomocného do kostola a vykonal nad ním pohrebný obrad. Od tej chvíle bol malomocný považovaný za mŕtveho. Musel sa obliecť do čierneho plášt'a a žiť v lazarete.<sup>5</sup>

Malomocenstvo vzbudzovalo hrôzu. Podľa toho, o aký druh malomocenstva šlo, ruky a nohy pokryli vredy. Človek postupne prichádzal o prsty i končatiny, jeho telo postupne odumieralo. Malomocný pôsobil odpudzujúco nielen na iných, ale aj sám na seba.

Aj keď tomu vôbec nerozumel, musel sa zmieriť s tým, že to, čo vidí na vlastnej koži, je kliatba. Nevie, prečo postihla práve jeho. Vlastne o nej nič nevie, ale všetci to jasne vidia. Tento verdikt rozdeľuje život na „predtým“ a „potom“. Bol to posledný deň života, aký poznal, a prvý deň života, v ktorom prestal byť sám sebou a stal sa malomocným – človekom, od ktorého všetci odvracajú tvár a snažia sa utiecť aj z miesta, na ktoré dopadá jeho tieň.

Napriek všetkému, tento malomocný z evanjelia aspoň na niekoľko hodín uniká zo „sveta mŕtvych“ a ukazuje sa vo svete živých dúfajúc v zázrak.

Pocit, že sa znenazdania stal pre ostatných hrozivým nebezpečenstvom, mu ubližuje viac, než samotná choroba. Malomocenstvo v skutočnosti nespôsobuje bolesť. Človek trpí, pretože sa cíti vyhnaný zo svojho sveta, do ktorého sa už nikdy nemôže vrátiť. Čaká ho strašná smrť. Ale tej sa bojí menej než života, akým má žiť ako malomocný človek, pretože pre všetkých už prestal byť „človekom“. Jednoducho je malomocný. V myslí sa mu stále vynárajú miesta, ktoré musel opustiť, a ľudia, ktorých neprestal milovať. V jeho spomienkach stále žijú. Nedokáže

zabudnúť na to, čo bolo pre neho kedysi realitou. Teraz mu to pripadá až neuveriteľné. Všetko je preč. K trýznivému pohľadu na postupne sa rozpadávajúce telo sa pridáva utrpenie vyvolané otázkami: Za aký hriech trpím? Čo som urobil, že som si zaslúžil takýto osud? Ako je možné, že na mňa nebesia zoslali niečo také strašné? K spoločenskému a emocionálnemu odmietnutiu sa pridáva aj to duchovné. Verí, že aj Boh ho zavrhol.

Celý svet sa mu zrútil. No aj keď stratil takmer všetko, v jeho vnútri mu niečo zostalo: jeho sny. Už si ani nechce predstaviť, aký mohol byť jeho život, čím sa mohol stať, keby...

V bolestivej osamelosti svojho vnútra nedokáže potlačiť túžbu byť znovu tým, kým kedysi bol. Túži sa cítiť milovaný a prijímaný. Túži po objatí od ľudí, ktorí sa s ním rozlúčili bez toho, aby sa ho dotkli. Odvtedy sa túla kade-tade po okolí. Z času na čas zazrie niekoho zo svojich blízkych, aj keď oni si to nevšimnú. Motá sa po okrajoch ciest a zakrýva si tvár.

Keď sa niekto priblíži, ticho pretnú výkriky: „Nečistý! Nečistý!“ Niekedy ľudia odhodia z voza nejakú almužnu, kôrku chleba alebo zvyšky, ktoré nechali psy. Nečistí sa vrhnú na zem do prachu a ak sa im podarí niečo si uchmatnúť, zdvihnú ruky k nebu a ďakujú za ten dar. Keď sa náhodou nejaký malomocný priblíži k povozu, odháňajú ho nešetiac pritom ranami bičom po chrbte a rukách.

Obilie už takmer dozrelo. Keď sa malomocný skryje medzi klasy, vzlietnu k nebu krdle vrabcov. Vie, že tieto vtáky sa prinášajú ako obeť pri obrade očistenia. Cesta, ktorá vedie do lazareta, je ďaleko od tej, ktorú používajú ľudia alebo ktorou vodia svoje stáda. Malomocný ide pomalým krokom. Na nohách mu už chýba niekoľko prstov a tie, ktoré mu zostali, si necíti.

Už nejaký čas tu vyčkáva Majstra. Aj on sa dopyčul o zázrakoch, ktoré vykonal. Všade sa o nich rozpráva. Konečne sa s ním dnes stretne. Ježiš prichádza obklopený svojimi nasledovníkmi a mieri priamo k nemu.

Malomocný o ňom vie, že očistil chrám od lakomých predavačov, ale nikdy nepočul o tom, že by očistil niekoho malomocného. Zdá sa však, že pomáha práve tým, ktorých ostatní považujú za najviac vzdialených od Boha – ľuďom zlomeným a opusteným, ľuďom na okraji spoločnosti a prekliatym. Títo stratení v ňom vzbudzujú zvláštny súcit. Sú to ľudia, ktorí nespĺňajú požiadavku čistoty, či už na tom nesú vinu alebo nie.

Majster sa odhodlane priblíži k malomocnému, ako keby vedel, čo od neho čaká. Okolostojaci sú vydesení. Ježiš vie, že láska je prostriedok, ako sa k druhým možno priblížiť – či už k tomu najväčšiemu úbožiakovi alebo k Bohu.

Malomocný neváha. V pohľade Majstra je čosi, čo ho silno priťahuje. Priblíži sa k Ježišovi a na kolenách zvolá: „Ak chceš, môžeš ma očistiť!“ (Mar 1,40)

Vtedy Majster príde k nemu a dotkne sa ho. Objíme ho. Dotkne sa ho bez strachu z nedotknuteľného. Objíme ho ešte pred uzdravením. Objíme telo plné vredov, zmrzačené a odpudzujúce. Keby ho uzdravil na diaľku, posilnil by dojem znechutenia a odporu, ktorý malomocný videl na tvárach ostatných.

Majster pozná zákony. Ak sa dotkne malomocného, stáva sa nečistým. Ježiš sa

však nebojí rizika ani predpisov. Vie, že tento muž potrebuje nielen uzdravenie, ale aj Božie objatie. Potrebuje sa cítiť prijatý, chcený, milovaný a dokonca objímaný. Je veľmi ťažké budovať vyváženú a silnú osobnosť, ak človeku chýba sebaúcta. A tá sa dobre vyjadruje dotykom.

Len čo je malomocný uzdravený, Ježiš ho posielal splniť všetky právne požiadavky očistenia. Prikazuje mu, aby sa ukázal kňazovi v chráme skôr, než sa roznesie správa, že ho uzdravil práve on. Tak mu miestne authority bez predsudkov a zaujatia vydajú potvrdenie o uzdravení a on sa bude môcť vrátiť domov, do kruhu svojej rodiny.

Majster na neho nalieha, aby nikomu nepovedal, že ho uzdravil. Ale je to rovnako nemožné, ako chcieť od slnka, aby prestalo svietiť.

Tento bývalý malomocný beží do chrámu po vytúžený dokument. Na ulici sa vyhýba postrkovaniu otrokov ťahajúcich naložené osly i ľahkým ženám, ktoré sa hemžia okolo domov rímskych vojakov. Prichádza na chrámové nádvorie, aby si kúpil predpísanú obeť. Smeruje do kúta, kde sa predávajú vtáky určené na obeť, ktoré prinášajú ženy po pôrode a malomocní po vyliečení.

Po obradnej obeti je malomocný opäť prijatý do sveta zdravých.

S potvrdením o čistote pevne pritísnutým k hrudi beží domov, aby objal svoju ženu, deti, rodičov a súrodencov. Aby pokračoval v živote tam, kde ho nespravodlivosť sveta donútila zastáť. Konečne bude opäť sám sebou. Dotkla sa ho milosť a on chápe, že už je iný, slobodnejší než predtým. Vie, že Boh chce, aby bol slobodný ako vtáky, ktoré lietajú nad čerstvo osiatymi poľami.

Ježiš však teraz musí odísť do karantény. Jeho stretnutie s malomocným sa odohralo na verejnosti. Mnoho svedkov videlo, ako objal nečistého. Preto sa musí štyridsať dní zdržiavať mimo mesta, rovnako ako každý, u koho je podozrenie na malomocenstvo. Ježiš nás svojím príkladom učí dávať všetko, nielen almužnu. Učí nás bojovať za spravodlivosť a neuspokojiť sa s trochou dobročinnosti. Učí nás prejavovať úctu a dôstojnosť. Učí nás prijímať tých, čo sú na okraji. Ježiš prišiel na tento svet, aby uzdravoval a spasil. Napriek tomu nikto, dokonca ani jeho učeníci, nepochopil zvláštny dôvod, prečo vlastne objal onoho odpudzujúco vyzerajúceho malomocného.

## **DÔLEŽITÉ MYŠLIENKY**

Zdá sa, že (Ježiš) pomáha práve tým, ktorých ostatní považujú za najviac vzdialených od Boha – ľuďom zlomeným a opusteným, ľuďom na okraji spoločnosti a prekliatym.

Ježiš nás svojím príkladom učí dávať všetko, nielen almužnu. Učí nás bojovať za spravodlivosť a neuspokojiť sa s trochou dobročinnosti. Učí nás prejavovať úctu a dôstojnosť. Učí nás prijímať tých, čo sú na okraji.

**CITÁT ELLEN G. WHITEOVEJ** „Každý Kristov skutok mal ďalekosiahly význam. Svojím zámerom siahal ďalej, než sa dalo z činu samého usúdiť. Podobne to bolo aj v prípade malomocného. Ježiš pomáhal všetkým, čo k nemu prišli, a túžil byť požehnaním aj tým, čo dosiaľ neprišli.“ (Túžba vekov, s. 176; Cesta lásky, s. 168 )

## OTÁZKY

1. Aký postoj alebo prístup môže spôsobiť, že ľudia v tvojom okolí sa budú cítiť odstrkovaní, menejcenní a prehliadaní podobne ako malomocný? Ako sa tomu vyhnúť?
2. Čo nás učí skúsenosť malomocného o Božej milosti? Ako sa Ježiš priblížil k malomocnému?
3. Čo môžeme – či už ako jednotlivci alebo ako zbor či cirkev – urobiť pre to, aby sa ostatní cítili „prijímaní, chcení, milovaní a dokonca objímaní?“ V najbližších dvoch týždňoch niektorý nápad zrealizuj.
4. Čo si myslíš, prečo Ježiš požiadal malomocného, aby o tom nikomu nepovedal? Čo sa môžeme naučiť z toho, že malomocný to nebol schopný dodržať?
5. „Ježiš však teraz musí odísť do karantény. Jeho stretnutie s malomocným sa odohralo na verejnosti. Mnoho svedkov videlo, ako objal nečistého. Preto sa musí štyridsať dní zdržiavať mimo mesta, rovnako ako každý, u koho je podozrenie na malomocenstvo.“ Čo cítiš, keď vidíš, čoho všetkého sa Ježiš pre nás vzdáva? Ako ťa jeho príklad inšpiruje?

## OSOBNÁ VÝZVA

Zamysli sa, či nepoznáš niekoho, kto sa možno cíti odstrčený, na okraji, osamelý. Napiš tomuto človeku tento týždeň pozitívny odkaz, list alebo správu. Modli sa za neho a pozvi ho, aby s tebou alebo tvojou skupinkou kamarátov podnikol nejakú konkrétnu aktivitu.

## NA HLBINU

- Mat 8,2–4; Mar 1,40–45; Luk 5,12–28
- Ellen G. Whiteová, *Túžba vekov*, Vrútky: Advent Orion, 1993, 27. kapitola „Môžeš ma očistiť“, s. 174–181; *Cesta lásky*, Vrútky: Advent-Orion, 2005, 27. kapitola „Zázračné uzdravenia“, s.166–172.
- Roberto Badenas, *Encuentros decisivos [Rozhodujúce stretnutia]*, Madrid: Safe-liz, 2017, 7. kapitola „El abrazo“ [Objatie], s. 99–108.
- Malomocenstvo bolo najstrašnejšou chorobou zo všetkých chorôb známych vo vtedajšej dobe. Prečítajte si opatrenia proti malomocenstvu v 3Moj 13,1– 3.45.46.

- William Barclay, *The New Daily Study Bible: The Gospel of Mark [Evanjelium podľa Marka]*, Edinburgh: Saint Andrew Press, 2001, s. 48–52.

## AKTIVITY

### Aktivita 1. Epidémia

**Pomôcky:** štipce na bielizeň (3–5 kusov na osobu)

**Popis aktivity:**

- Na začiatku aktivity si každý pripne na svoje oblečenie tri až päť štipcov (podľa dohody).
- Štipec na oblečení predstavuje nejakú nákazlivú chorobu. Cieľom aktivity je zbaviť sa všetkých chorôb (teda štipcov zo svojho oblečenia) v nasledujúcich piatich minútach. Znamená to, že štipec zo svojho oblečenia pripneš na oblečenie niekoho iného, ale zároveň sa snažíš zabrániť tomu, aby niekto pripol svoj štipec na teba.

**Aplikácia:** Čo ste pozorovali počas tejto aktivity? Podarilo sa niekomu celkom sa „uzdraviť“? Akým spôsobom sa „zdraví“ správali k „nakazeným“?

Keď o niekom vieme, že má nákazlivú chorobu, inštinktívne sa mu snažíme za každú cenu vyhnúť. Nechceme sa k takémuto človeku priblížiť, ani sa ho dotknúť. Niečo podobné zažíval aj onen malomocný.

Isté je, že na tomto svete sme všetci nakazení hriechom. Nemá zmysel snažiť sa odovzdať svoju „chorobu“ susedovi alebo kamarátovi. Jediné konečné riešenie nášho problému je uzdravujúci dotyk Ježiša, ktorý nás premení na nové bytosti (2Kor 5,17).

V modlitbe pros o Ježišov uzdravujúci dotyk, aby premenil tvoje sebestvo na štedrosť, pýchu na pokoru, závisť na dobrotu a ľahostajnosť na lásku.

### Aktivita 2. Sedem spoločných vecí

**Pomôcky:** 1 papier + 1 ceruzka/pero do skupiny

**Popis aktivity:**

- Vytvorte skupiny po 5–6 ľudí.
- Úlohou každej skupinky je napísať sedem vecí, ktoré majú všetci jej členovia spoločné (nepočítajú sa všeobecné charakteristiky, ako napríklad že všetci sme ľudia).

**Aplikácia:** Zamyslite sa nad tým, že spoločných vecí máme viac, než sa na prvý pohľad zdá. Keď sa nám podarí nájsť niečo, čo máme s druhými ľuďmi spoločné,

jednoduchšie vybudujeme most, ktorý vytvára vzťah, namiesto toho, aby sme budovali múr, ktorý nás od seba oddeľuje. Boh nás vyzýva, aby sme sa zmierili s ním aj s ostatnými ľuďmi (2Kor 5,18.19).

Tento princíp zmierenia použite na ľudí, ku ktorým sa možno správate ako k tým na okraji. Aké praktické kroky môžete urobiť, aby ste sa priblížili k všetkým ľuďom?

### **Aktivita 3. Malomocný by mohol byť...**

**Pomôcky:** mobilný telefón

**Popis aktivity:** Vytiahnite si svoje mobily a nájdite fotku človeka, ktorého máte radi. Ukážte túto fotku osobe, ktorá sedí vedľa vás, a vysvetlite jej, prečo pre vás tento človek znamená tak veľa. Teraz si predstavte, že vám zavolá lekár a povie vám, že váš milovaný sa nachádza v nemocnici. Práve sa zistilo, že trpí nevyliciteľnou chorobou, ktorá je veľmi nákazlivá a ktorej príznaky sa zhoršujú akýmkoľvek kontaktom s komunikačnými prostriedkami. To znamená, že už s ním/s ňou nemôžete byť v kontakte. Musí zostať v karanténe, odrezaný od sveta a celkom izolovaný.

**Aplikácia:** Ako by ste sa cítili, keby ste stratili kontakt s osobou, ktorú máte na tomto svete najradšej, aj keby ste vedeli, že stále žije? Ako by sa cítil človek, ktorý by bol takto odrezaný od sveta? Ako sa môžu cítiť ľudia, keď ich ignorujeme alebo odstrkujeme?

V modlitbe popros Boha, aby ti pomohol hľadiť na ostatných ľudí Ježišovými očami, aby si sa vedel priblížiť k ich nedokonalému svetu prostredníctvom dotyku lásky. Poďakuj tiež Bohu za ľudí, ktorí sú súčasťou tvojho života.



# POHĽAD

# 4.

**JÁN 9,1–3.6.7.14.25** „Ako šiel, zbadal človeka slepého od narodenia. Jeho učeníci sa ho opýtali: Rabbi, kto zhrešil, že sa narodil slepý? On, či jeho rodičia? Ježiš odpovedal: Ani on, ani jeho rodičia nezahrešili, ale stalo sa to preto, aby sa na ňom zjavili Božie skutky... Keď to povedal, napľul na zem, urobil zo sliny blato, potrel mu ním oči a povedal mu: Chod', umy sa v rybníku Siloe, čo v preklade znamená Poslaný. Odišiel teda, umyl sa a šiel vidiaci... Ale v ten deň, keď Ježiš urobil blato a otvoril mu oči, bola sobota... On však odpovedal: Či je hriešny, neviem, ale jedno viem, že som bol slepý a teraz vidím.“

## ZÁKLADNÝ TEXT: JÁN 9

Mladý muž slepý od narodenia prosí pri jeruzalemskom chráme o almužnu. Keď sa pri ňom Ježiš zastaví a súcitne pozrie do očí nešťastníka, jeho učeníci to využijú a spýtajú sa ho na niečo, čo ich trápi už dlhší čas: Aký je vzťah medzi utrpením, ktoré prežívame, a našou osobnou zodpovednosťou?

„Rabbi, kto zhrešil, že sa narodil slepý? On, či jeho rodičia?“ (Ján 9,2)

Tohto muža netrápi len slepota. Ľudia ho totiž obviňujú, že buď si za to môže on sám alebo sú na vine jeho rodičia. Namiesto súcitu cíti odsudzovanie.

Učeníci sa až necitlivo snažia uspokojiť svoju zvedavosť. Úbohého slepca ignorujú. Obidve strany žijú uväznené vo svojom náboženskom svete, ktorý dbá na to, aby boli dodržané všetky pravidlá. V duchovnom prostredí, v akom vyrástli, má každé nešťastie ospravedlniteľný dôvod a svojich vinníkov, či ide o choroby, sucho alebo živelné pohromy. „Spravodlivosti treba urobiť zadost“ tým, že sa nájdu vinníci. Zabúdajú, že vina môže spočívať aj v rôznych okolnostiach.

Učeníci poznajú vysvetlenie rabínov. Poznajú ho aj nevidiaci. Je odvodené od myšlienky, že Boh „trestá viny otcov na synoch do tretieho i štvrtého pokolenia“ (2Moj 20,5). Od malička počúvali, že deti trpia za hriechy svojich otcov a že dokonca myšlienky tehotnej matky ovplyvňujú morálny charakter dieťaťa.

Farizeji poznali nákazlivé pohlavné choroby. Mladý muž sa mohol narodiť nevidiaci kvôli vine svojich rodičov. Saduceji dbali na deterministické vnímanie vševedúcnosti a božskej spravodlivosti. Usudzovali, že dieťa sa môže narodiť slepé ako trest za hriechy, ktorých sa dopustí v dospelosti. Pretože boli presvedčení, že po tomto živote už nič nie je, vyvodzovali z toho, že ak je Boh nekonečne spravodlivý,

múdry a mocný, musí potrestať hriechy ešte predtým, než sa ich človek dopustí. Učeníci chcú vedieť, čo si o tom myslí Ježiš.

Ježiš má iný názor než farizeji a saduceji. Svojim učeníkom hovorí: „Vinný nie je tento muž, ani jeho rodičia.“

Podstatné je to, že Božie skutky sa dejú v prospech tých, čo trpia. Ježiš pozná Písmo lepšie než ktokoľvek iný. Vie, že pred Bohom „syn neponesie zodpovednosť za vinu svojho otca ani otec neponesie zodpovednosť za vinu syna“ (Ez 18,20). Vie, že na tomto svete môžu mať chyby fatálne dôsledky a že sme obeťami vecí, za ktoré nenesieme vinu. Majster vyhlasuje:

„My musíme konať skutky toho, ktorý ma poslal.“ (Ján 9,4)

Boh čaká, že bude pomáhať, povzbudzovať a uzdravovať. Inak povedané, že bude konať dobro. Ježiš nechce vyjadriť nejaké teoretické vysvetlenie, ale skôr odovzdať praktické ponaučenie. Venovať pozornosť samotnému nešťastiu je naliehavejšie a užitočnejšie, než vedieť, kto nesie vinu za slepotu. Lepšie je spýtať sa, čo môžeme urobiť pre to, aby sme zmiernili nešťastie iných, než sa pýtať, prečo sa to stalo.

„My musíme konať skutky toho, ktorý ma poslal, dokiaľ je deň; prichádza noc, keď nik nemôže pracovať.“ (Ján 9,4)

Učiteľ vie, že príčinou slepoty nie je hriech tohto muža ani hriechy jeho rodičov. Na tomto svete trpíme kvôli zdedeným nedostatkom, chorobám a rôznym iným príčinám. Niektorí sa narodia slepí, iní mŕtvi; napokon všetci niekedy ochorieme a všetci nakoniec zomrieme. Niektorí sa tešia z úžasných schopností a možností, iní sa trápia kvôli vlastnej nemotornosti. Ďalší sú obeťami cudzích chýb. Všetko zlo pramení z toho, že človek sa vzdialil od Božieho plánu. Ježišovým poslaním je zahrnúť človeka do Božej sféry. Zlo a jeho pôvod nemajú vysvetlenie na ľudskej úrovni, pretože majú vesmírny rozmer, ktorý môže objasniť jedine Boh. Ježiš povedal, že ani tento muž ani jeho rodičia nenesú vinu za jeho slepotu. Snaží sa tým učeníkov naučiť, že v mnohých prípadoch je možno užitočné zistiť príčinu našich problémov, ale sú situácie a udalosti, keď to jednoducho dôležité nie je. To, že poznáme príčiny nešťastia, nezabíja človeka bolesti a trápenia.

Ježiš nečaká, kým ho žobrák poprosí o pomoc. Z vlastnej iniciatívy koná v jeho prospech. Možno preto – v protiklade k tomu, ako postupuje pri iných uzdraveniach – využíva celý rad ľudských, nezázračných zdrojov, aby slepému pomohol: napľuje na zem, zo slín urobí blato, ktorým natrie oči slepca a prikáže mu, aby sa šiel umyť do rybníka Siloe. Možno sa nám takýto spôsob zdá nehygienický, ale v staroveku prisudzovali slinám liečivé účinky, najmä ak šlo o sliny dôležitej a významnej osobnosti. Plínius<sup>6</sup> venoval celú jednu kapitolu liečivým vlastnostiam slín. Podľa neho pôsobia proti hadiemu jedu, epilepsii, malomocenstvu...<sup>7</sup> Tacitus hovorí, že keď Vespasian navštívil Alexandriu, jeden muž, ktorý trpel na nejakú očné nemoc, ho požiadal, aby mu svojimi slinami navlhčil postihnuté miesta.<sup>8</sup> Ježiš použil túto metódu nie preto, že by jej azda veril, ale preto, aby vyskúšal mladíkovú úprimnosť. Príbeh sa končí tým, že slepý muž šiel, umyl sa – a videl. Ježiš zdôrazňuje, že mladý muž urobil všetko, čo mu prikázal.

Ježišovo náboženstvo sa pohybuje medzi skutočnosťou a záhadou. Je tam oboje: „Skryté veci patria Hospodinovi, nášmu Bohu, ale veci zjavené naveky patria nám a našim synom...“ (5Moj 29,28) Keď Ježiš čelí niektorým teologickým otázkam, odpovedá: „Nesnažte sa preskúmať to, čo vás prevyšuje. Ak to Boh nezjavil, to znamená, že to nepotrebuje vedieť. Dívajte sa na tých, ktorých považujete za prekliatych, iným pohľadom. Sú veci, ktoré nikdy nepochopíte. Robte preto to, čo od vás Boh žiada, a budete mať dostatok. Váš život bude mať zmysel. Teraz sa máte postarať o slepého muža, nie riešiť príčinu jeho slepoty.“

Ježiš neodpovedal učeníkom tak, ako čakali. Vie, že potrebujú odpoveď na otázku utrpenia, ale ukazuje im, že čeliť zlu neznamená rozlišovať medzi previnením a nevinnosťou. Ľudská bolesť nemá pôvod v Bohu. Boh si nepraje ľudské nešťastie, utrpenie, chorobu a smrť. Naopak, prichádza k nám s ponukou spase-  
nia a večného života prostredníctvom svojej milosti.

Nad skupinou ľudí, ktorí udivene hľadajú na všetkých okolo, sa rozhostí pôsobivé ticho. Učeníci ohromene pozorujú muža, ktorý bol ešte pred chvíľou slepý. Ježiš rozmýšľa, čo viac by mohol urobiť. Mladý muž, oslepený svetlom, sa fascinovane díva na nebo. Zlý výraz v tvári niektorých ľudí svedčí o ich presvedčení, že uzdravenie nepochádza od Boha. Tí, čo muža poznávajú, ho neveriacky pozorne skúmajú a kladú si otázku: „Nie je to ten, čo tu sedával a žobral?“

Niektorí hovoria: „Je to on.“ Iní zas: „No podobá sa naňho.“ A on vyhlasuje: „Som to ja.“ Sú tam aj takí, ktorí ho podozrievajú, že jeho slepota bola falošná, že ju len predstieral, aby mohol žobrať o almužnu.

Niektorí sa mladého muža pýtajú: „Ako to, že sa ti otvorili oči?“ (Ján 9,10) On im odpovedá: „Človek menom Ježiš urobil blato, potrel mi oči a povedal: Chod k Siloe a umy sa! Šiel som teda, a keď som sa umyl, začal som vidieť.“

V dave si ľudia začali šepkať: „Porušil sobotu, keď urobil blato!“ A opäť sa pýtajú: „Kde je ten človek?“

„Neviem,“ odpovedá mladý muž.

Donútia najprv jeho, aby šiel za farizejmi, a potom aj jeho rodičov. Neveria, že bol slepý. Je to smutná reakcia od náboženských predstaviteľov.

Farizeji však postupujú stále tvrdšie. Jediné, čo ich zaujíma, je škandál z porušenia soboty. Ako si dovolil urobiť blato a prikázať mladému mužovi, aby sa šiel umyť? Úplne vylučujú možnosť, že tento čin môže pochádzať od Boha.

Mladý muž sa na nich pozrie a povie: „Práve to je čudné, že vy neviete odkiaľ je, a mne otvoril oči. Vieme, že Boh hriešnikov nevypočuje, ale vypočuje toho, kto je bohobojný a plní jeho vôľu.“

Pýcha farizejov urobí svoje. Úplne rozzúrení mu odpovedajú: „Ty si sa celý v hriechoch narodil a ideš nás poučať?“ A bez ďalších zdĺhavých rečí ho vyhánajú zo synagógy.

Keď sa Ježiš dozvie, že ho vyhnaní zo synagógy, ide ho hľadať. Nájde ho, nijako však nekomentuje, čo sa stalo. Na nikoho neukazuje prstom ani nehľadá vinníka, ale pýta sa na jeho vieru: „Veríš v toho, ktorého Boh poslal na tento svet? Veríš, že ťa Boh tak miluje, že ho poslal, aby ťa zachránil?“

Mladý muž bol uzdravený zo svojej slepoty, ale Boh má pre neho ešte niečo lepšie. Túži ho vidieť žiť ako vykúpeného človeka. Chce, aby vedel, že bol uzdravený Božou milosťou. Chce, aby svoju vďačnosť vyjadril Bohu, ktorý poslal k ľuďom vlastného Syna. Chce mu ukázať, že v ňom sa naplnil sľub proroka Izaiáša: „V ten deň hluchí budú počuť slová knihy, oči slepých precitnú z temnoty a tmy.“ (Iz 29, 18)

„Ty veríš v Syna človeka?“ (Ján 9,35)

Mladý muž s pokorou odpovedá: „A kto je to, Pane, aby som v neho veril?“ (Ján 9,36)

Veriť v Boha znamená postaviť sa na jeho stranu, načúvať mu, poslúchať ho a nasledovať ho. Mladý muž chce veriť. A ak niekto chce veriť, Boh to vidí tak, ako keby už veril.

Ježiš mu hovorí: „Už si ho videl; je to ten, čo sa s tebou rozpráva.“

Ohromený a naradostený muž odpovedá: „Verím, Pane.“ (Ján 9,38) A padne na kolenná k jeho nohám.

Potom, čo v Ježišovi rozpozná výnimočného človeka a svedčí pred sanhedrinom, že ho považuje za proroka, zrazu zistí aj to, že je pôvodcom života a hoden uctievania.

Tvár farizejov srší hnevom, keď vidia mladého muža pri Ježišových nohách. A Ježiš hovorí: „Súdiť som prišiel na tento svet, aby tí, čo nevidia, videli, a tí, čo vidia, oslepli.“ (Ján 9,39) Vyhlasuje, že existuje niečo oveľa horšie než slepota, ktorá nám bráni vidieť okolitý svet – a to duchovná slepota.

Farizeji sa búria proti myšlienke, že by mohli byť duchovne slepí od narodenia, že boli nakazení smrteľným vírusom, za ktorý nie sú zodpovední, ale ktorý si pestovali, a že potrebujú, aby im boli otvorené ich duchovné oči. Ich slepota je celkom očividná pokiaľ ide o to, kto je Boh, koho poslal, čo od nás očakáva alebo čo by sme mali my čakať od neho.

Oveľa ťažšie je vyliečiť slepotu farizejov než detský trachóm (infekčný zápal očných spojiviek). Pretože nikto nie je taký slepý ako ten, kto verí, že vidí, a pritom je stále v tme. Mladý muž žiari šťastím, keď sa lúči s Ježišom, pretože jeho slepota – fyzická i duchovná – bola vyliečená. Jeho život už nikdy nebude taký, aký bol dosiaľ. Farizeji naňho vrhajú nenávistné pohľady. Ježiš hľadá na mladého muža a má radosť. Pri pohľade na farizejov cíti lútosť, pretože sú ešte stále slepí. Čo viac môže urobiť, aby otvoril oči ich duše?

## DÔLEŽITÉ MYŠLIENKY

Podstatné je, že Božie skutky sa dejú v prospech tých, čo trpia... Boh čaká, že bude pomáhať, povzbudzovať a uzdravovať.

Ježišovým poslaním je zahrnúť človeka do Božej sféry. Zlo a jeho pôvod nemajú vysvetlenie na ľudskej úrovni, pretože majú vesmírny rozmer, ktorý môže objasniť jedine Boh.

**CITÁT ELLEN G. WHITEOVEJ** „Pri pohľade na zlo Kristus plakal. Dovoľte, aby jeho neha zaplavila vaše srdce. Pestujte sebazaprenie, aby ste mali čím zmierniť trápenie Božích detí.“ (Ellen G. Whiteová, Nuestra Elevada Vocación, [Naše vznešené poslanie] s. 200).

## OTÁZKY

1. Zamyslíte sa nad nasledujúcimi vetami:  
„Rabbi, kto zhrešil, že sa narodil slepý? On, či jeho rodičia?“  
Tohto muža netrápi len slepota. Ľudia ho totiž obviňujú, že buď si za to môže on sám alebo sú na vine jeho rodičia. Namiesto súcitu cíti odsudzovanie. V tom čase bolo bežné presvedčenie, že Boh nás v živote trestá za naše hriechy alebo za hriechy našich rodičov. Čo si myslia členovia tvojho zboru o vzťahu medzi utrpením a osobnou zodpovednosťou? Aké pocity to vyvoláva v človeku, ktorý trpí?
2. Ježiš dáva učeníkom praktickú lekciu, aby im odpovedal na otázku, ktorá ich trápila. Aký postoj by sme mali mať (ako jednotlivci, ako cirkev) k utrpeniu podľa Ježišovho príkladu?
3. Prečo sa niektorí ľudia v utrpení k Bohu priblížia, a iní sa mu vzdialia?
4. Ktoré vety z textu ti pomáhajú vyrovnať sa s otázkami zla a utrpenia?
5. Čo si myslíš o prístupe farizejov k uzdravenému mužovi? Ako zabrániť tomu, aby sa niečo podobné nestalo v našom zbore? A ani tebe samému?

## OSOBNÁ VÝZVA

V našom okolí stretávame množstvo trpiacich ľudí. Nájdí si čas, aby si aspoň niekomu pomohol – možno v rodine, v zbore alebo spoločnosti.

A čo tak stať sa na nejaký čas dobrovoľníkom, aby si pomáhal iným? Vyhľadaj vo vašom meste nejakú dobrovoľnícku organizáciu alebo jeden rok svojho života pracuj niekde ako dobrovoľník.

Adventist VolunteerService: [www.adventistvolunteers.org](http://www.adventistvolunteers.org)

ADRA: <https://www.adra.cz/dobrovolnictvi>

## NA HLBINU

- Ján 9
- Roberto Badenas, Ako čeliť utrpeniu.
- Roberto Badenas, *Encuentros decisivos [Rozhodujúce stretnutia]*, Madrid: Safe-liz, 2017, 10. kapitola „La mirada“ [Pohľad], s. 129–144.
- Texty 2Moj 20,5 a 34,6.7 sa vysvetľovali tak, že Boh trestá našich potomkov za naše hriechy. V skutočnosti však tieto texty len upozorňujú na to, že naše činy môžu mať dopad na nevinných ľudí. Pozri J. W. Hayford, *John: Living Beyond the Ordinary (Spirit-Filled Life Study Guide Series)*, USA: Thomas Nelson, 2010.

- William Barclay, *The New Daily Study Bible: The Gospel of John [Evanjelium podľa Jána]*, Volume 2, Edinburgh: Saint Andrew Press, 2001, s. 42–60.
- Farizeji boli najvplyvnejšou skupinou vtedajšej spoločnosti. Predpokladá sa, že v tom čase bolo približne 6 000 farizejov na približne 25 000 obyvateľov. (Joachim Jeremias, *Jerusalem in the Time of Jesus: An Investigation into Economic and Social Conditions during the New Testament Period*, Philadelphia: Fortress Press, 1969, s. 252).
- „Ježiš neprišiel, aby utrpenie vysvetľoval alebo mu zabránil. Prišiel, aby ho naplnil svojou prítomnosťou.“ (Paul Claudel)
- „Pretože sme boli stvorení ako slobodné bytosti, všetci riskujeme, že svoju slobodu použijeme proti vlastnému dobru alebo proti dobru iných. Táto sloboda je riziko pevne spojené s Božou láskou, ktorá je nepochopiteľná a nepochopená. Boh mohol stvoriť robotov a naprogramovať ich tak, aby poslúchali a nekonali zlo. Ale tieto bytosti zbavené slobody by neboli schopné milovať Boha. Pretože milovať je možné len v slobode.“ (Roberto Badenas, *Encuentros decisivos [Rozhodujúce stretnutia]*, Madrid:Safeliz, 2017, s. 137).

## AKTIVITY

### Aktivita 1. Čo vidíš, keď nevidíš?

**Pomôcky:** 5–6 rôznych predmetov, 1 šatka na zaviazanie očí (pre skupinu)

**Popis aktivity:**

Jednému dobrovoľníkovi zo skupiny zaviažte oči a podajte mu nejaký predmet. Jeho úlohou je popísať vlastnosti, ktoré vníma ostatnými zmyslami. Ktoré aspekty vynechal?

**Aplikácia:**

Sú veci, ktoré nevnímaš, ak nemáš otvorené oči. Ako je to v duchovnej rovine? Proste Boha, aby otvoril vaše duchovné oči, nech môžete vnímať jeho prítomnosť vo vašom živote.

### Aktivita 2. Trpím kvôli...

**Pomôcky:** žiadne

**Popis aktivity:** Prišiel čas na scénky! Jeden alebo dvaja zo skupiny nech opíšu nejakú fiktívnu situáciu, kvôli ktorej trpia (choroba, smrť blízkeho človeka, nehoda...) Čo by ste mu povedali? Ako by ste sa mali ako kresťania zachovať, aby ste mu pomohli, povzbudili ho a uzdravili?

**Aplikácia:** V modlitbe proste Boha o láskyplné oči a milujúce srdce, aby ste mohli pomáhať tým, čo trpia.

### **Aktivita 3. Slepota je univerzálny stav**

**Pomôcky:** 1 papier, 1 ceruzka/pero

**Popis aktivity:** V skutočnosti sme všetci slepí. Premýšľajte v skupine o veciach, aktivitách alebo zvykoch, ktoré vám bránia vidieť ďalej a tak, ako chce Boh, aby ste videli. Urobte si zoznam a navrhnite praktické riešenia.

**Aplikácia:** Vezmi zoznam, ktorý ste v skupine napísali, a rozprávaj sa o ňom s Bohom na modlitbe. Pros ho, aby ti pomohol navrhnuté riešenia zrealizovať.

# OSLOBODENIE \_\_\_\_\_ 5.

**LUK 13,10–14** *V istú sobotu učil v ktorejkoľvek synagóge. Bola tam žena, osemnásť rokov posadnutá duchom nevládnosti. Bola zhrbená... Keď ju Ježiš zbadal, zavolať si ju a povedal jej: Žena, si oslobodená od svojej nevládnosti. Položil na ňu ruky, ona sa hneď vzpriamila... Ale predstaviteľ synagógy bol pobúrený nad tým, že ju Ježiš uzdravil v sobotu...*

## ZÁKLADNÝ TEXT: LUK 13,10–17

V sobotu skoro ráno sa veriaci ponáhľajú do synagógy. Je medzi nimi aj jedna zhrbená žena. Hľadá do zeme. Hovorí sa o nej, že má „ducha choroby“. Už osemnásť rokov chodí takto zhrbená. Prečo? Úraz v detstve, reuma alebo zlý duch? Nevieme. Ale chodí taká zohnutá, že sa zdá, akoby mala zlomený chrbát. Hovorí sa, že chodí, ako keby ju démon tlačil k zemi. Ľudia sa od nej odvracajú. Radšej sa na ňu ani nepozrú, aby sa ich jej trápenie nedotklo.

Žena vie, že ľudia si neprajú stretnúť sa s ňou v synagóge. Už jej to neraz povedali. Navyše ženy nie sú povinné chodiť do synagógy ani do chrámu. A tie prekliate o to menej. Vie to. Napriek tomu sa každú sobotu vyberie do synagógy, aby sa modlila, študovala Písmo – a aspoň na chvíľu sa skryla pred svetom.

Prišla sem, pretože rada počúva Písmo. Potrebuje cítiť Božiu blízkosť – aj keď pritom cíti bolesť a nenávisťné pohľady. Všetkými ignorovaná sa skrýva v kúte sama pred sebou.

Je to už niekoľko rokov, čo ju ako ženu prestali rešpektovať. Už niekoľko rokov si ju ľudia nevšímajú. Žije uväznená vo svojom malom svete, ako keby bola neviditeľná. Jedno staré príslovie hovorí: „Ak sa chceš stať neviditeľným, staň sa žobrákom.“ Platí to aj v jej prípade. Na ulici aj v synagóge ľudia prejdú okolo nej bez toho, aby si ju všimli. Je proste nikto.

Priestor pre mužov je v synagóge oddelený od priestoru pre ženy, kde je aj ona. Niekedy tam prídu ženy aj s deťmi, aby nerozptyľovali mužov. Vidieť ženu v synagóge je niečo neobvyklé. Ale či je tam sama alebo ich je tam viac, je tam. Nepočíta sa do *minjanu*, aby sa bohoslužba mohla začať. Tam, kde sedí, nie je nikto, pretože ona je nikto.

Zo svojho miesta v kúte sleduje bohoslužbu. Vstáva, aby sa pripojila k chválospevu. Zraňuje ju modlitba, v ktorej sa hovorí: „Chválím Ťa, Bože, Stvoriteľu celého vesmíru, že si ma stvoril ako žida, a nie ako pohana, otroka, alebo ženu...“<sup>9</sup>



Ona by radšej povedala: „Chválím ťa, Bože, za to, že si ma stvoril takú, akú si chcel...“ Kládne si otázku, či to Boh alebo diabol tak zdeformoval jej chrbát, alebo či si je na vine ona sama.

Odpradáva sú miesta v synagóge určené na modlitbu orientované smerom k Jeruzalemu. Nad *bima* a pri stene, ktorá je orientovaná smerom k chrámu, majú všetci na očiach *aronhakodeš* alebo svätú schránku, v ktorej sú *Sefer Torá* – zvitky zákona. Pred touto schránkou sa nachádza kazateľnica, na ktorú veľmi opatrne položí kazateľ ťažký zvitok svätých Písem, aby z neho mohol predčítať a následne ho vysvetliť.

Žena sleduje slová nového učiteľa. Predstavený synagógy vyzve Ježiša, aby prečítal a vyložil text určený na tento deň. Ježiš toto pozvanie prijíma. Postaví sa na stupienok, na hlave má talit alebo modlitebný plášť. Veľmi opatrne otvára svätý pergamen. Jeho slová osvetľujú staré božské zjavenie. Hovorí sa, že keď raz čítal prorocké texty, ktoré ohlasujú príchod Mesiáša (Luk 4,16.21), vyhlásil: „Dnes sa splnilo Písmo, ktoré ste práve počuli.“

Žena uprene počúva, čo tento nový rabbi hovorí. Je úplne iný, než ostatní vykladači Písma. Ježiš potešuje chudobných, chorých, zmračených, ktorí sú úplne odkázaní na iných, cudzincov, opustené deti, siroty a opovrhované ženy. Vyhlasuje, že Boh chce, aby sme boli šťastní. Ale ľudia naplnili túto zem nešťastím a bolesťou, ktorú cítia najmä takí, ako ona – čo sú „nikto“. Zakrátko si žena všimne, že Ježiš sa na ňu díva. Zaskočí ju pocit, že pred jeho pohľadom plným lásky nezostala nepovšimnutá. Aj keď ju nikto nechce vidieť, on ju vidí.

Jeho pohľad je súcitný, ako keby z jej tváre vyčítal každý ston jej srdca. Ježiš pozoruje túto zhrbenú ženu. Prečo sem prišla? Uteká od krutej spoločnosti a hľadá súcitného Boha. A keď niekto hľadá Boha, Ježiš mu ide v ústrety, aby sa s ním stretol. Učiteľ vidí v tvárach trpiacich bolestí. Nemajú energiu ani chuť žiť. Každého tlačí jeho vlastný hrb a nemá možnosť zdvihnúť hlavu. V tej chvíli urobí niečo neslýchané.

Preruší obrad, pozrie sa na zhrbenú ženu a zavolá na ňu. Požiada ju, aby prišla k nemu, pretože pre neho je „niekto“, nie „nikto“. Od nej to vyžaduje poriadnu dávku odvahy – odvážiť sa byť sama sebou bez ohľadu na ostatných. Žena sa chveje. Ale akoby ju priťahoval magnet, zdvihne sa a vydá smerom k miestu, kde stojí Ježiš. Sama seba sa pýta, prečo. Prečo ma necháva prejsť cez priestor určený len pre mužov a vyjsť na stupienok, aby ma všetci videli? Mohol ma predsa uzdraviť na diaľku.

Kým prichádza, Ježiš jej hovorí: „Žena, si oslobodená od svojej nevládnosti.“

Žena trpí oveľa horšou „chorobou“, než len nejakým neduhom. Toto uzdravenie je jediný prípad, keď Ježiš hovorí o oslobodení. Chce ju vidieť slobodnú – nezhrbenú a neodstrčenú na okraj, nielen uzdravenú. Chce, aby bola oslobodená od diskriminácie a komplexov. Ježiš vie, že ten, kto nie je svojím pánom, nemôže byť nikdy slobodný. Preto jej hovorí: „Predo mnou a pred Bohom si slobodná.“

So znovu nadobudnutou dôstojnosťou žena zostáva vpredu a Ježiš, v tomto napätom tichu, položí na ňu ruky ako pri obrade posvätenia. V synagóge sa ozýva

nespokojný šepot. Ľudia sú presvedčení, že len niektorí výnimoční muži majú túto prednosť. Ale Ježiš kladie ruky na túto ženu bez váhania. Vie, že ako ľudia potrebujeme Božie požehnanie a oveľa viac lásky, než si zaslúžime. Všetci rovnako si nezaslúžime jeho objatie a lásku a všetci rovnako potrebujeme jeho milosť.<sup>10</sup>

Zhrbený chrbát, ktorého sa roky nikto nedotkol zo strachu z náказы alebo kľatby, cíti dotyk Majstra, ktorý ho narovnáva. Učiteľ sa dotýka ženy, aby narovnal nielen jej chrbát, ale aj jej sebaúctu. Chce tiež zdvihnúť jej hodnotu v očiach spoločnosti. Priamo tu, pred celým zhromaždením, začne žena oslavovať Boha. Práve preto ju neuzdravil v niektorý iný deň a na inom mieste, ale práve v synagóge, v sobotu a počas bohoslužby.

Mnohí prítomní, ohromení božským zázrakom, začnú tleskať a jasat'. Niektorým sa to však nepáči. Predstavený synagógy, ktorý vedie bohoslužbu a pozval Ježiša dopredu, aby kázal, to teraz ľutuje. Je to laik, nie kňaz. Je rozhorčený tým, čo sa práve stalo. Neodvažuje sa pokarhať Ježiša, preto sa obracia k prítomným a dohovára im: „Je šesť dní, keď treba pracovať. V týchto dňoch prichádzajte a dávajte sa uzdravovať, a nie v sobotný deň!“

Tento Žid verí, že sobota nie je deň, keď sa má človek tešiť z oslobodenia, ale deň, keď sa má robiť to, čo sa vždy robieva. V sobotu sa má trpieť pre Boha, nie sa radovať, že sa jeho deťom darí. Podľa jeho názoru urobil Ježiš v sobotu v synagóge niečo, čo nemal – uzdravil ženu, ktorú podľa neho Boh „potrestal“. Dovolil vystúpiť na stupienok niekomu, kto tam nemal čo robiť. Položil ruky na niekoho, kto si to nezaslúžil.

Ježiša poburuje tento muž a všetci „svätí“ a „zbožní“, ktorí preukazujú duchovný exhibicionizmus a nesúhlasia s tým, aby bolo hriešnikom odpustené, aby bola spravodlivosť dostupná všetkým, aby mali všetci rovnaké práva, aby boli oslobodení od predsudkov a aby sa rešpektovali odlišnosti.

Ježiš odpovedá: „Pokrytci! Či každý z vás neodvážuje svojho vola alebo osla od jasieľ a nevodí ho napájať aj v sobotu? A či túto Abrahámovu dcéru, ktorú satan osemnásť rokov držal spútanú, nebolo treba z toho puta vyslobodiť v sobotný deň?“

Učiteľ má vznešenú predstavu o sobote a o žene, o tom, čo je v tento deň správne a čo si Boh praje. Sobota je predchuťou vykúpeného sveta, ktorý Boh túži znovu nastoliť.<sup>11</sup> Podľa Ježiša je sobota znamením vyslobodenia v tom pravom slova zmysle.

Učiteľ rešpektuje dôstojnosť každej ľudskej bytosti. Chce, aby všetci, muži a ženy, mladí i starí žili slobodne a slúžili mu. Preto povoláva učeníkov a nasledovníkov, aby boli ramenami, ktoré podopierajú, a rukami, ktoré žehnajú.

Všetky Abrahámove deti sú vyzvané, aby sa oslobodili od toho, čo ich tlačí k zemi a bráni im vidieť nebo. Sú pozvané k Ježišovi, aby na nich mohol položiť ruky a zmeniť ich. Ježiš chce, aby mu dovolili odpútať ich od všetkého, čo ich zväzuje (predsudky, sebecko, závislosti, pýcha) a otvoriť mu dvere do nového života.

Chce, aby všetci, ktorí – podobne ako oná zhrbená žena – hľadajú Božiu pomoc, sa mohli narovnať a stáť so vzpriamenou hlavou, slúžiť Bohu a bližným.

Ježiš dosiaľ mení životy, rieši problémy, narovnáva, čo je pokrivené – manželské konflikty, osobné problémy, duchovné krízy... Aj dnes nás božský učiteľ pozýva: „Podďte ku mne všetci, ktorí sa namáhate a ste preťažení; ja vám dám odpočinúť.“ (Mat 11,28) Boh chce, aby sme uznali hodnotu každého človeka. Ten, ktorý nás stvoril na svoj obraz a na svoju podobu, vidí, ako porušujeme jeho vôľu, keď niekoho vylučujeme pre jeho pohlavie, rasu, chorobu či sociálny status.

Ježiš čaká, že medzi jeho nasledovníkmi budú dobré vzťahy, že budeme spoločenstvom, kde bude vládnuť láska. Aj keď sa od seba líšime tisícorakým spôsobom, môžeme svetu predstaviť vzor spoločenstva, ktoré prekonáva všetky odlišnosti. To by malo byť znakom našej identity (Ján 13,35).

Všetci prítomní, ktorých ostatní považovali za menejcenných, odchádzajú zo synagógy so skúsenosťou skutočného spojenia s Bohom. Odchádzajú s vedomím, že Božia láska ich dokáže zmeniť rovnako, ako onú ženu, ktorá prišla zhrbená a teraz odchádza vzpriamená a šťastná v ústrety novému životu.

Prestala byť nikto. Vzpriamená sa dokonca cíti bližšie nebu.

## DÔLEŽITÉ MYŠLIENKY

Ježiš vie, že ten, kto nie je svojím pánom, nemôže byť nikdy slobodný.

Učiteľ má vznešenú predstavu o sobote a o žene, o tom, čo je v tento deň správne a čo si Boh praje.

**CITÁT ELLEN G. WHITEOVEJ** *„Každé falošné náboženstvo učí svojich stúpcov zanedbávať potreby človeka, jeho utrpenie a práva. Evanjelium vysoko cení človeka, pokladá ho za Kristovo vlastníctvo, vykúpené jeho krvou, a prikazuje láskavý ohľad na potreby a utrpenie človeka.“* (Túžba vekov, s. 193; Cesta lásky, s. 184)

## OTÁZKY

1. V texte, ktorý sme čítali, prichádza žena do synagógy napriek tomu, že sa tam necíti vítaná. Prečo chodievala na bohoslužby aj po toľkých rokoch utrpenia? V čom môže byť jej skúsenosť poučná pre teba v otázke chodenia do zboru?
2. Čo upútalo tvoju pozornosť v autorovom rozprávaní o stretnutí tejto zhrbenej ženy s Ježišom? Vyber vetu, ktorá ťa najviac oslovila, a podel sa o ňu s ostatnými.
3. Predstavenému synagógy sa nepáči, že Ježiš uzdravil túto ženu v sobotu (Luk 13,14). Čo sa podľa Ježišovej reakcie môže robiť v sobotu? Čo znamená sobota pre teba? Prečítaj si Mat 12,1–8; Mar 3,1–6; Iz 58,13.
4. Aký postoj k ženám prezrádza modlitba: „Chválim ťa, Bože,... že si ma stvoril ako Žida..., nie ako pohana, otroka alebo ženu“? Porovnaj s tým to, čo urobil

Ježiš – uzdravil ženu a položil na ňu na verejnosti svoje ruky. „Učiteľ rešpektuje dôstojnosť každej ľudskej bytosti. Chce, aby všetci, muži a ženy, mladí i starí žili slobodne a slúžili mu.“ Prečítaj si Gal 3,28. K akému záveru o postavení žien si dospel na základe toho, čo Ježiš urobil?

5. Ján 13,35 hovorí, že ľudia podľa toho spoznávajú, že sme Ježišovými učeníkmi, ak sa budeme navzájom milovať. Čo z toho vyplýva o našom správaní k iným bez ohľadu na ich pohlavie, rasu, sociálny status...? Ako môžeš ty a tvoj zbor viac milovať iných?

## OSOBNÁ VÝZVA

Zamysli sa nad tým, ako sa správaš k ľuďom, ktorí sú iní než ty alebo majú iné názory ako ty. Odráža sa v tvojom vzťahu k nim myšlienka textu z Ján 13,35? Pros úprimne Boha o to, aby zmenil tvoje srdce, aby si mohol odrážať jeho lásku vo svojom správaní k iným bez ohľadu na sympatie, pohlavie alebo sociálny status. Premýšľaj nad praktickými spôsobmi, ako by si mohol dať ostatným najavo, že ich bezpodmienečne miluješ.

## NA HLBINU

- Luk 13,10–17
- Mar 3,1–6
- 4Moj 6,1–8. Muži aj ženy mohli zložiť nazarejský sľub.
- Ellen G. Whiteová, *Túžba vekov*, Vrútky: Advent Orion, 1993, 29. kapitola „Sobota“, s. 189–195; *Cesta lásky*, Vrútky: Advent-Orion, 2005, 29. kapitola „Sobota“, s. 180–185.
- Roberto Badenas, *Encuentros decisivos [Rozhodujúce stretnutia]*, Madrid: Editorial Safeliz, 2017, 11. kapitola „La liberación“ [Oslobodenie], s. 145–158.
- Kto sa nikdy necítil menejcenný, ponížený a zlomený niekým alebo nejakou bolestivou situáciou? Kto nikdy nemal pocit, že sa topí v nespravodlivosti, ktorá ho drží vo väzení? Sú ľudia, ktorí to prežívajú každý deň. Niektorí dokonca celý život.

Básnik Eduardo Galeano nazýva týchto ľudí slovom „Nikto“. Napísal báseň, ktorá má rovnaký názov.

*Blchy snívajú o tom, že si kúpia psa,  
i ľudia, čo sú „nikto“, snívajú o tom, že sa zbavia chudoby,  
že jedného zvláštneho dňa im zrazu bude pršať z neba šťastie,  
že ten dážd šťastia budem priam lejak.  
Ale šťastie nepršalo včera, ani dnes, ani zajtra, nikdy,  
neprší ani v mrholení, čo padá z neba,  
aj keď ho čo ako veľmi vzývajú, aj keď ich studení na rukách,  
či vstávajú pravou nohou alebo začínajú nový rok s novou metlou.*

„Nikto“ – deti nikoho, páni ničoho.

„Nikto“ – tí žiadni, prehliadaní...

Tí, čo nie sú, aj keby boli čo ako veľmi.

Tí, čo nehovoria jazykmi, len dialektom.

Tí, čo nevyznávajú náboženstvo, len povery.

Tí, čo netvorí umenie, len ručné výrobky.

Tí, čo netvorí kultúru, len folklór.

Tí, čo nie sú ľudskými bytosťami, len ľudskými zdrojmi.

Tí, čo nemajú tvár, len ruky.

Tí, čo nemajú meno, len číslo.

Tí, čo sa neobjavujú na stránkach dejín sveta, len v čiernej kronike mestského časopisu.

„Nikto“, tí, čo majú menšiu cenu než gulka, ktorá zabíja.

- Text (Luk 13,13) používa rovnaký výraz a rovnakú formuláciu „položil na ňu ruky“ (epétheken – epitithemi), aká sa v Biblii používa pri obrade nazývanom „vkladanie rúk“ (epithesis). Ide o akt požehnanja, dokonca posvätenia (Sk 8,18; 1Tim 4,14; 2Tim 1,6; Žid 6,2) Tento akt kladenia rúk vyjadruje túžbu vyprosiť pre niekoho požehnanie.

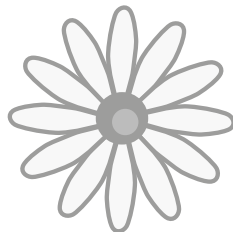
## AKTIVITY

### Aktivita 1. Margarétka

**Pomôcky:** 1 ceruzka/pero + 1 obrázok margarátky na osobu

**Popis aktivity:** Všetci sme určite niekedy hrali známu hru „ľúbi, neľúbi...“ a pritom odtŕhali po jednom okvetné lístky margarátky. Podobným spôsobom sme možno neraz diskutovali o sobote: „to sa môže, to sa nemôže...“ Je zaujímavé, že obvykle sa oveľa viac sústreďme na to, čo sa „nemôže“, než na to, čo „sa môže“ robiť počas soboty.

Použi okvetné lístky tejto margarátky a napíš, čo sa podľa teba **môže robiť v sobotu**, aby sa stala **výnimočným dňom prežitým v spojení s Bohom**. Diskutujte spolu o vašich odpovediach.



### Aktivita 2. Hra s menami

**Pomôcky:** 1 papier + 1 ceruzka/pero na osobu, 1 prázdna škatuľa

### Popis aktivity:

- Rozdelte si medzi sebou papiere a ceruzky.
- Úlohou každého účastníka je napísať na papier svoje meno a priezvisko odzadu – to znamená, že začnete posledným písmenom svojho priezviska a skončíte prvým písmenom krstného mena. Napríklad: MÁRIA NOVÁKOVÁ napíše ÁVOKÁVON AIRÁM.
- Papier zložte a vložte do škatule.
- Potom si každý vyberie zo škatule jeden papier a nahlas prečíta meno napísané odzadu.
- Cieľom hry je uhádnuť správne mená osôb s čo najmenším počtom prečítaní.

## APLIKÁCIA

Všetci sme radi, keď nás ľudia poznajú podľa mena. Je veľmi povzbudzujúce, keď nás naši kamaráti dokážu identifikovať naším pravým menom, aj keď je napísané odzadu.

Boh nám dal v Biblii jeden veľmi pekný sľub – že keď ho znovu uvidíme, každému z nás dá nové meno (Zj 2,17). Tento sľub nás robí jedinečnými. Pripomína nám, že náš Otec má o nás záujem a stará sa o nás.

Podakuj Bohu za všetky zaslúbenia, ktoré ti dal. Predstav si, aké to asi bude, keď ťa prvýkrát zavolá tvojím novým menom.

### Aktivita 3. Sušienková výzva

**Pomôcky:** 1 balíček sušienok (1 sušienka na osobu)

#### Popis aktivity:

- Každý si vezmite jednu sušienku.
- Položte si ju na vlastné čelo.
- Výzva spočíva v tom, aby ste sušienku zjedli bez toho, aby ste si pomohli rukami. Na posúvanie sušienky môžete použiť iba pohyby tváre. (Ako príklad si pozrite odkaz: [https://www.youtube.com/watch?v=Ror\\_mgs5-CQ](https://www.youtube.com/watch?v=Ror_mgs5-CQ))

**Aplikácia:** Aj taká jednoduchá činnosť ako jedenie sušienky, sa môže zmeniť na tvrdý boj a hrdinský skutok, ak na to nemôžete využiť všetky svoje schopnosti. Podobne, keď musíme v živote čeliť rôznym situáciám a necítíme sa na to, prežívame frustráciu a bolesť. Keď Ježiš navrhuje, že nám dá slobodu, môžeme predpokladať, že nám dá život v plnosti.

Na modlitbe predstav Bohu svoje plány a projekty, na ktorých pracuješ a v ktorých by si rád využil 100% svojich schopností.

# BÚRKA

# 6.

**MAT 14,24.25** *„Lod' bola vzdialená od brehu už mnoho stadií a zmietali ňou vlny, pretože vietor fúkal proti nim. Počas štvrtej nočnej stráže prišiel k nim Ježiš, kráčajúc po mori.“*

## ZÁKLADNÝ TEXT: MAT 14,22–33

Západ slnka sfarbil večernú oblohu nepokojnými odtieňmi. Všetko nasvedčovalo tomu, že bude búrka. Obvyklý morský vánok, mierny a osviežujúci, sa zrazu zmenil na ničivú víchricu. Učenci boli na lodi na Genezaretskom jazere, ktoré je 21 km dlhé a 6 až 12 km široké.

Kým narovnávali plachty, aby sa nepotrhali, oblohu zakryla nočná temnota. Nad jazerom a krehkou loďkou sa strhla prudká búrka. Oblohu začali bičovať blesky a hromy.

Títo mladí muži volajú v úzkosti k Bohu. Ako veriaci vidia v silách prírody pôsobenie Boha. Búrka prináša vlahu vyprahnutej zemi, ale môže napáchať aj veľké škody. Mysel mužov znepokojuje pomyslenie na víchricu a občasnú zemetrasenia. Obyvatelia týchto suchopárnych oblastí nemajú inú vodu než tú, ktorú im priniesú oblaky. Zdá sa, ako keby ich prírodné živly nútili zdvihnúť oči k nebu, ktorému vďačia za prežitie. Z neba prichádza blahodarný dážď; ale z neba prichádza aj krupobitie a žeravá pálava spôsobujúca sucho.

Aj keď Učiteľ učí, že Boh „dáva vychádzať slnku nad zlými aj nad dobrými a zosiela dážď na spravodlivých aj nespravodlivých“ (Mat 5,45), učenci majú problém prijať predstavu nestranného a nezaujatého Stvoriteľa. *Adonaj cevaot* je múdry a mocný Boh, ktorý má svoje dôvody na to, aby nezabránil blesku udrieť do sťažňa alebo dokonca aby nezabránil stroskotaniu. Ak svojich vyvolených neuchráni od týchto pohrôm, potom tieto nešťastia patria do Božieho plánu, v ktorého existenciu veria celou svojou dušou.

Ježiš chce, aby sa naučili čítať vo svete, ktorý trpí. Páčilo by sa nám, keby sme v dôsledku toho, že sme veriaci, nemali nijaké problémy. Ale búrky prichádzajú aj do života Božích detí, pretože Pán nerobí medzi ľuďmi rozdiely.

Učiteľ zostal na brehu, aby sa rozlúčil so zástupom ľudí. Jeho učenci musia rásť mimo dosahu jeho zachraňujúcej prítomnosti. On teraz potrebuje stráviť nejaký čas osamote. Potrebuje ticho, aby mohol premýšľať, modliť sa, stretnúť sa s Bohom i so sebou samým. A tak sa rozhodol zostať sám, kým sa učenci preplavia cez jazero na druhý breh.

Učiteľa sa veľmi dotkla nedávna smrť Jána Krstiteľa. Možno prvýkrát a nejasne tuší záblesky ťažkého údely, ktorý ho čaká. Poslanie tohto proroka sa skončilo z jeho strany veľmi statočne, zo strany jeho vrahov veľmi kruto – prišiel o hlavu kvôli vrtošivému kráľovi a jednej krutizáne. Ježiš myslí na odvahu, ktorú on a jeho učeníci budú potrebovať, aby v tomto nebezpečnom prostredí splnili svoje poslanie. Keď ho splnia, čaká ich nová úloha – vybudovať nový Boží ľud. Kým učeníci statočne veslujú na jazere v chatrnej loďke, Ježiš rozmýšľa o tom, aká zraniteľná je táto malá skupina jeho nasledovníkov v nezmernom svete.

Zanedlho budú musieť kormidlovať svoje lode pomedzi skryté nástrahy „útesov“, vyhýbať sa búrkam života a bez nehody prekonávať hmlu a víchrice. More so svojimi búrkami a chvíľami bezvetria, s prílivmi a odlivmi, nám pripomína naše osobné vzťahy a konflikty. Aj táto krehká bárka, ktorej každú chvíľu hrozí, že stroskotá, pretože sa vo vetre a vlnách zmieta sem a tam, je obrazom nášho života. Prežívame osobné a rodinné búrky, pracovné víchrice, duchovné hmlu a zmätky. V takých krehkých loďkách, ako sú naše, nie je jednoduché ovládať kormidlo, vyjsť zo všetkého bez nehody a dobre doraziť do prístavu.

Rozmnožený chlieb a ryby, ktorými cez deň nasýtil veľký zástup, pripomenuli Ježišovi zázračnú mannu, ktorá padala Izraelitom v období medzi dvoma prechodmi – od prechodu cez Červené more, ktorý označuje vyjdenie z Egypta, až po prechod cez riekú Jordán, ktorý je symbolom vstupu do krajiny Kanaán. Tieto dve udalosti vnímali Židia ako krst. More a rieka sú prekážky, a zároveň kroky medzi životom a smrťou. Akým symbolom lepšie vyjadriť rozchod s minulosťou a začiatok novej budúcnosti než prechodom cez more a potom cez riekú? My ľudia potrebujeme prežiť niečo, čo sa nám zapíše do pamäti. Preto Učiteľ zriadil krst ako prvý, úvodný krok. Krstom človek vstupuje do spoločenstva Božieho ľudu a stáva sa jeho súčasťou. Je to symbol nového narodenia. No aj potom môže prísť do života veriaceho človeka búrka. A nie raz.

Ježiša začne znepokojovať búrka, v ktorej sa ocitla loď s učeníkmi. V dobrom počasi by plavba na druhý breh trvala asi tri hodiny. Teraz však vietor unáša loď do stredu jazera. Učeníci si nemôžu ani chvíľu odpočinúť. Už je to štvrtá hliadka (medzi tretou a šiestou hodinou ráno). Ako skúsení rybári urobili všetko, čo mohli a vedeli, aby sa búrke vyhli. Ale teraz sú už vyčerpaní a na pokraji zúfalstva. Cítia sa opustení, osamelí a stratení. Volajú k Bohu, ktorý im pripadá príliš vzdialený. Ježiš ich nestráca z očí. Modlitba ho neizoluje od reality. Z brehu sleduje svojich priateľov bojujúcich uprostred temnoty.

Rovnako ako otec bdie a stará sa o svoju rodinu, ak sa ocitne v nebezpečenstve, tak bdie Ježiš nad nimi. Jeho túžba pomôcť im je taká silná, že pri hroznej štvrtej nočnej hliadke, keď je tma najhustejšia, sa stane zázrak – po rozbúrených vlnách sa Ježiš vydá v ústrety svojim učeníkom.

Keď sú učeníci presvedčení, že už-už podľahnú búrke, vo svetle bleskovvidia záhadnú postavu, ktorá sa k nim blíži po vlnách. Nerozpoznajú, že je to Ježiš. Myslia si, že je to príznak... Od hrôzy im stuhne krv v žilách. Pustia veslá – a loď je vydaná napospas žvlom.



Len málo emócií je silnejších než strach. Keď sa nás zmocní panika, zostaneme paralyzovaní. Strach z nadprirodzeného učeníkov riadne vyľaká. Ich zrak je stále upriamený na bytosť, ktorá sa k nim blíži. Z hrdla sa im derú výkriky hrôzy. Vtedy im Ježiš svojím mocným hlasom povie: „Vzmužte sa! Ja som to! Nebojte sa!“ (Mat 14,27)

Učeníci nedokážu uveriť tomu, čo vidia a počujú. Učiteľ, o ktorom si mysleli, že nie je s nimi, je priamo pred nimi.

Peter, ktorý je od radosti celý bez seba, ho poprosí: „Pane, ak si to ty, rozkáž mi, aby som prišiel k tebe po vode!“ (Mat 14,28)

Ježiš mu hovorí: „Pod!“

Peter váhavým krokom a s pohľadom upretým na Ježiša kráča po vode. Unesený emóciami a pocitom samolúbosti sa otočí k svojim ohromeným spoločníkom. Vlny sa zdvihnú a Peter v okamihu stráca Ježiša z dohľadu. Začína sa topiť a zúfalo volá: „Pane, zachráň ma!“

Je to krátka, ale úprimná modlitba. Je to výkrik jeho srdca. Božia láska naň reaguje skutkom. Učiteľ natiahne ruku k topiacemu sa Petrovi a vytiahne ho na hladinu. Spýta sa ho: „Maloverný, prečo si pochyboval?“ (Mat 14,31)

Bez toho, aby sa pustil Ježišovej ruky, Peter sa vráti do lode. Mlčí. Je mu zima a možno sa aj hanbí. Jeho slabosť ho takmer stála život. Presvedčil sa, že keď človek stratí Ježiša z očí, môže to pre neho znamenať koniec.

Petrova chyba nebola v tom, že mal strach, pretože strach je nevyhnutný. Chyba bola v tom, že zabudol, že s takou malou vierou je v takej vážnej situácii veľmi zraniteľný. Chyba bola v tom, že stratil Ježiša z očí. Hľadel iným smerom vo chvíli, keď jeho prežitie záležalo od jeho spojenia s Majstrom. Závažným pochybením bolo myslieť si, že môže kráčať ďalej bez božskej pomoci, vo vlastnej sile a s vlastnými prostriedkami.

Petrova skúsenosť nám pripomína náš život. Ponechaní sami na seba sa topíme. More života sa vždy končí smrťou. Potrebujeme sa pevne držať Kristovho ramena, ktoré nás dvíha, vracia späť na loď a privádza k brehu. Jeho láska je oveľa silnejšia než víchrica nenávisťi, uragán vášni, záplava sebeckta a egoizmu, vysoké vlny pýchy a falošný pokoj ľahostajnosti.

Ježiš utíši vietor a vlny sa upokoja. Mraky zmiznú z oblohy. Všetci sa napokon bezpečne doplavia do svojho cieľa.

Nad jazerom sa rodí nový deň. Nový deň sa začína aj v živote každého, kto sa rozhodol brázdiť po mori života v spojení s Kristom.

Ježiš upozorňuje:

„Kým trvá tento život, budete musieť prekonať rôzne búrky, ale nebojte sa. Ja som s vami v každej búrke – nie preto, aby ste sa jej vyhli, ale preto, aby som vám dodal vieru a odvahu, aby ste ju prekonali. Som s vami na lodi. Ale nie preto, aby som namiesto vás vesloval. Som s vami v tom, čo práve prežívate, ale nie preto, aby som vás uchránil pred stroskotaním, ale aby som vám pomohol zvládnuť to a naplnil vaše vnútro pokojom. Aby som vás uistil, že loď dopláva k brehu – možno bez časti nákladu, možno dokonca bez sťažňa alebo plachiet, ale bez

straty kohokoľvek, kto sa plaví so mnou. Keď sa priblíži búrka a bude ohrozovať váš život, myslite na mňa a modlite sa: Pane, zachráň ma.

Nechajte ma kormidlovať vašu loď a ja sa o všetko ostatné postarám.

Som s vami dokonca aj vtedy, keď si myslíte, že som niekde ďaleko alebo že spím. Nenaľakajte sa, keď uprostred búrky zistíte, že k vám Niekto prichádza. Upokojí rozbúrené more, mraky sa rozplynú a prestane pršať. Vezme kormidlo do svojich rúk a vy sa doplavíte k brehu zdraví a bez úhony...”

Áno, ten Niekto je Ježiš.

## DÔLEŽITÉ MYŠLIENKY

Aj keď učiteľ učí, že Boh „dáva vychádzať slnku nad zlými aj nad dobrými a zosiela dážď na spravodlivých aj nespravodlivých“, učenici majú problém prijať predstavu nestranného a nezaujateho Stvoriteľa.

Presvedčil sa, že keď človek stratí Ježiša z očí, môže to pre neho znamenať koniec.

**CITÁT ELLEN G. WHITEOVEJ** *„Životom pôjdeme bezpečne len vtedy, ak si uvedomíme svoju úbohosť a ak budeme neochvejne hľadiť na Ježiša.“* (Túžba vekov, s. 262; Cesta lásky, s. 245 )

## OTÁZKY

1. Zamysli sa nad vetou: „Ako veriaci (učenici) vidia v silách prírody pôsobenie Boha. Búrka prináša vlahu vyprahnutej zemi, ale môže napáchať aj veľa škody.“ Deje sa to aj teraz? V ktorých každodenných pozitívnych aspektoch vidíš prítomnosť Boha?
2. Prečo sa stáva, že si na Boha spomenieme len vtedy, keď udalosti naberajú zlý smer? Kde je Boh, keď trpíme?
3. Niektorí si možno myslia, že keď sú veriaci a nasledujú Ježiša, nebudú mať v živote ťažkosti. Prečo táto myšlienka nie je správna? Prečo synonymom kresťanstva nie je neprítomnosť problémov?
4. Učenici nespoznávajú Ježiša, keď sa uprostred búrky blíži k lodi. Považujú ho za príznak. Čo si myslíš, prečo ho nespoznali? Ako sa môžeš uistiť, že v ťažkostiach Ježiša spoznáš a že ho nestratíš z dohľadu?
5. Aký vplyv má na teba to, že Peter kráčal po vode vďaka tomu, že sa na Ježiša obrátil s prosbou: „Pane, ak si to ty, rozkáž mi, aby som prišiel k tebe po vode!“ (Mat 14,28)

## OSOBNÁ VÝZVA

Akú búrku prežívaš teraz? Vnímaš v nej Božiu prítomnosť? Využi túto búrku na to, aby si rozpoznal prítomnosť Boha. Povedz mu na modlitbe o tom, ako sa

cítiš. Možno si našťvaný, sklamaný, vylakaný, pokojný, dôverujúci... Môže to byť modlitba v tichosti, vyjadrená nahlas, môžeš sa modliť s niektorým kamarátom alebo blízkym z rodiny, môžeš ju vyjadriť formou básne, piesne, namaľovaného obrazu...

Nauč sa naspamäť niektoré z týchto biblických zasľúbení: Rim 8,38.39; Ján 17,15; Fil 4,11–13; Fil 4,6.7; Mat 28,20.

## NA HLBINU

- Mat 14,22–33; Mar 6, 45–52; Ján 6,14–21
- Mar 4,35–41
- Rim 8,38.39; Ján 17,15; Fil 4,11–13; Fil 4,6.7; Mat 28,20
- Ellen G. Whiteová, *Túžba vekov*, Vrútky: Advent Orion 1993, 40. kapitola „Noc na jazere“, s. 258–262; *Cesta lásky*, Vrútky: Advent-Orion, Vrútky 2005, 40. kapitola „Noc na jazere“, s.242–245.
- Roberto Badenas, *Encuentros decisivos [Rozhodujúcestretnutia]*, Madrid: Safe-liz, 2017, 12. kapitola „La tormenta“ [Búrka], s. 159–168.

## AKTIVITY

### Aktivita 1. Prekážková trasa

**Pomôcky:** šatka na oči (pripravte si dve alebo tri, môžu sa použiť viackrát), špagát (aspoň štvormetrový), stolička alebo malý stolík, akýkoľvek predmet, ktorý môžete použiť ako prekážku

**Popis aktivity:** Hlavným cieľom aktivity je prejsť so zaviazanými očami trasu plnú prekážok a dôjsť až do cieľa. Kľúčom je držať sa a ísť podľa špagátu.

Zaviažte oči jednému z účastníkov a do ruky mu vložte jeden koniec špagátu. Druhý koniec špagátu drží druhý účastník, ktorý sa nachádza na opačnej strane miestnosti. Všetci ostatní budú tvoriť prekážky na trase. Vo dvojiciach môžu vytvoriť rôzne oblúky, popod ktoré musia ich «slepí» spoluhráči prejsť. Iní zas môžu vytvoriť nízke schodíky, ktoré budú musieť preliezť alebo prekročiť. Niektorí im môžu nejakým spôsobom trasu sťažiť alebo sa budú pokúšať zmiať ich a dezorientovať. Na trasu je možné dať rôzne predmety, s ktorými si súťažiaci bude musieť poslepiačky poradiť – a to pomocou rúk (hmatu) a bez toho, aby sa pustil špagátu. Hra sa končí, keď hráč so zaviazanými očami dôjde do cieľa – teda k osobe, ktorá sedí na zemi a pevne drží koniec špagátu.

Trasu môže absolvovať viac hráčov. V tom prípade však treba trasu zakaždým trochu upraviť, aby to bola aj pre ďalších hráčov stále výzva, alebo hneď na začiatku hry zaviazat' oči viacerým účastníkom, aby trasu nevideli.

**Aplikácia:** Peter potreboval mať svoj pohľad pevne upretý na Ježiša, aby uprostred búrky dokázal kráčať po vode. My nemôžeme vidieť Ježiša fyzicky, ale máme Ducha Svätého, ktorý nás vedie prostredníctvom našej viery. Svoju vieru môžeme posilňovať každodenným spoločenstvom s Ježišom. Ak sa tohto „lana“ nepustíme, dôjdeme tam, kam nás on vedie. Nikto a nič nás neodchýli z cesty k nášmu konečnému cieľu.

Modli sa, aby bol Ježiš tým „špagátom“, ktorý naviguje a vedie tvoj život, aby si bol v ťažkých chvíľach a pri všetkých prekážkach k nemu stále pevne pripútaný.

## Aktivita 2. V múzeu emócií

**Pomôcky:** žiadne

**Popis aktivity:** Prostredníctvom tejto aktivity si zobrazíme dve protikladné emócie alebo postoje, ktoré však majú rovnako neblahý výsledok. Sú nimi STRACH a PRÍLIŠNÁ SEBADÔVERA. V protiklade k týmto dvom emóciám bude stáť DÔVERA. Jediné ona umožní človeku napredovať uprostred búrok životných zmien.

- Účastníci sa rozdelia do troch skupín: každá skupinka (musia sa zapojiť všetci jej členovia) bude predstavovať zamrznutý obraz alebo súsošie týchto troch pojmov: STRACH, PRÍLIŠNÁ SEBADÔVERA, DÔVERA. Na prípravu dostanú všetci niekoľko minút. Potom postupne predstavia svoj obraz ostatným účastníkom.
- Následne sa o jednotlivých obrazoch diskutuje. Čo chceli skupinky daným obrazom vyjadriť a povedať?

**Aplikácia:** Strach učeníkov paralyzoval. Neboli schopní reagovať na to, že sa Ježiš objavil pred nimi na vode. Peter bol jediný, kto sa vydal za Ježišom. Ale pocit vlastnej dostatočnosti a túžba pokračovať vo vlastnej sile bez toho, aby sa pozeral na Ježiša, spôsobili, že sa začal topiť. Našťastie sa spamätal a znovu sa obrátil s dôverou na Ježiša. Tak sa dostal až k nemu.

Premýšľajte o tom, ako nás ovplyvňuje strach alebo prílišná sebadôvera v našom duchovnom živote a v živote cirkvi/zboru. Navrhnite nejaké praktické riešenia, ako takéto situácie prekonať. Modlite sa a poproste Boha, aby vám pomohol stále viac mu dôverovať.

# HROB

# 7.

**JÁN 11,11.17.34.35.43.44** *„Náš priateľ Lazar zaspal, no ja ho idem zobudiť... Keď ta Ježiš prišiel, dozvedel sa, že Lazar je už štvrtý deň v hrobe... Kde ste ho položili?... Ježiš zaplakal... Lazar, pod' von! A mŕtvy vyšiel.“*

## ZÁKLADNÝ TEXT: JÁN 11

Malý cintorín v Betánii je ponurý a smutný, ako všetky cintoríny v krajine. Nie sú tam nijaké stromy ani kvety, len kamene – veľa veľkých i malých kameňov, ktoré návštevníci dávajú na hroby. Kamene im pripomínajú Božie slová: „Prach si a do prachu sa vrátiš“. (1Moj 3,19) Po ceste lemovanej cyprusmi prichádza na cintorín Učiteľ so svojimi učeníkmi. S nimi sa k cintorínu blíži aj skupina ďalších ľudí. Vpredu idú dve ženy v smútočnom odevu – Marta a Mária.

Ježiš sa pýta: „Kde ste ho pochovali? Ukážte mi hrob.“

Ženy ho privedú pred jaskyňu vytesanú do skaly. K jej otvoru je privalený veľký náhrobný kameň. Ježiš príde bližšie k hrobke. Rozhostí sa ticho. Plný emócií takmer nedokáže prehovoriť. Hľadá vôkol seba. Nevládze zadržať svoje pocity a rozplače sa. Prítomní sú dojatí a hovoria si: „Pozrite, ako ho mal rád!“

Ježiš neplače za mŕtvym, ale kvôli živým. Plače kvôli všetkým, ktorých trápi tajomstvo smrti. Nie je jednoduché ovládať svoje emócie, keď vidíme umierať mladého človeka. Rozlúčka s milovanou osobou napĺňa tých, ktorí neveria, úzkosťou z nevysvetliteľnej záhady smrti.

Nie všetci však súcitia s Učiteľom. Niektorí z prítomných potichu šíria poznámku: „Keď vedel uzdraviť slepého, nemohol zachrániť Lazara pred smrťou? Pred niekoľkými dňami sme mu poslali správu: ‘Pane, ten, ktorého máš rád, je veľmi chorý.’ Čakali sme, že bez váhania príde, ale... Prečo mu to trvalo dva dni, kým sa vôbec vydal na cestu? Ako je možné, že nechal svojho priateľa tak trpieť?“

Od jeho príchodu počuť v Betánii nejednu výčitku.

Marta, Lazarova staršia sestra, mu hovorí: „Pane, keby si tu bol býval, môj brat mohol ešte žiť.“

Mária, mladšia sestra, mu vyčíta to isté.

Len málo vecí nás bolí viac, než pocit prázdnoty, ktorý zanecháva neprítomnosť tých, ktorých sme práve stratili. Neexistuje horšia osamelosť, než keď nám po boku chýba chápací človek. Niektorí viac, iní menej, ale všetci potrebujeme

rameno, o ktoré sa môžeme oprieť, a ruky, na ktorých sa môžeme vyplakať. Ku krutej rane zo smrti sa pridáva pichľavá pochybnosť, keď Boh mlčí.

Ako môže Ježiš pred uplakanými tvármi tých, ktorí Lazara milovali, vysvetliť, že toto lúčenie nie je posledné? Už sa pokúsil vysvetliť im, že smrť je len sen, spánok. Ježiš rozumie našim slzám a chce, aby sme prežívali jeho radosť a nádej. Neukázal to už v Naim? Alebo nedávno pri Jairovej dcére? Pán sľúbil a stále sľubuje: „Nenechám vás samých...“

Ježiš vie, že v takejto bolestivej situácii sú veľké slová a frázy zbytočné. Na vyčítavé pohľady Lazarových sestier odpovedá: „Váš brat bude opäť žiť.“

Neumrieť naveky je veľký sen ľudstva. Ježiš potvrdzuje, že sen, ktorý viac zodpovedá realite, je „sen smrti“. Na sťažnosť, že „život je sen“, odpovedá, že „smrť je sen“.

Tomu, kto trpí, znejú niekedy slová sústrasti ako jalové slová bez hlbšieho významu; ako formulka, často vyrieknutá za pochodu, v rýchlosti, abstraktne a potichu. Je to vyhlásenie, ktoré vyjadruje našu neschopnosť čeliť smrti a bezradnosť pri stretnutí s trúchliacimi, namiesto toho, aby vyjadrovalo našu vieru. A onen zvláštny sľub: „Vaši milovaní budú znovu žiť,“ nevyzerá ako odpoveď, ale skôr ako únik pred realitou. Viac sa podobá lieku proti bolesti, než nádeji. Neprekvapuje nás, že Marta odpovedá podobne, ako mnoho veriacich sklamaných krutosťou života:

„Ja viem, že vstane z mŕtvych pri vzkriesení v posledný deň. Ale aj tak to veľmi bolí.“

Istota, že bude svitať, ešte nerozháňa temnotu noci.

Ježiš plače, pretože cíti bolesť. Ale aj preto, že nedokáže preniesť nádej a pokoj. Plače lebo ani tí, ktorí odchádzajú, ale ani my, ktorí tu zostávame, nevieme vo svetle večnosti naplno prijať život vrátane smrti. Konečná zastávka nie je hrob, ale život.

Učiteľ sa zastaví pred obrovským náhrobným kameňom, ktorý slúži ako dvere do hrobky, v ktorej je pochovaný Lazar. Ale kameň, hrubo otesaný, nedolieha presne. Zápach smrti a múch je neznesiteľný.

Ježiš stojí pred hrobom plný emócií. A keď nastane ticho, vážnym, istým a pevným hlasom prikáže svojim učeníkom: „Odvalte ten kameň!“

Zdesené Lazarove sestry vykriknú: „Pane, prosím, nie, už zapácha. Sú to už štyri dni. Je príliš neskoro.“

Pred hrobom, ktorého zápach sotva potláčajú balzamy, oleje a myrha, si Ježiš vzdychne. Vie, že jednoduchšie je odstrániť kameň z otvoru hrobky, než kamene našich predsudkov. Vie, že pre Boha nie je ťažké vzkriesiť Lazara, ale presvedčiť prítomných, že smrť nie je koniec. Učiteľ neprestal poukazovať na to, že tento život je len prvá časť našej existencie a že vďaka sile viery po ňom príde druhý a večný život, ktorý pochádza od Boha, pôvodcu života.

„Ja som vzkriesenie a život,“ povedal Ježiš. „Každý, kto vo mňa verí, nezomrie naveky. Neprišiel som len prežívať s vami vašu bolesť, ale tiež – a predovšetkým – priniesť vám nádej a istotu, s ktorými sa vaše najhoršie utrpenia stanú znesiteľné a pominuteľné.“

V nádeji je obrovská sila. Nádej znamená chytiť sa nepremožiteľnej sily Božej milosti a jeho vôle darovať nám večné šťastie. Nádej prináša pokoj, aby sme prekonalí našu bolesť, trápenie a horkosť. Nádej prináša svetlo do života i budúcnosti.

„Áno, ja som viditeľný posol vzkriesenia a života. Otvorte oči svojej duše. Dobre sa na mňa pozrite. Som tu s vami, ako je s vami Boh. A kde je Boh, tam je život. ‘Boh nie je Bohom mŕtvych, ale živých.’ (Luk 20,38) Ten, kto verí vo mňa, nezomrie naveky. Jeho smrť nebude nič viac, než sen.“ Tento krehký život nemusí byť predsieňou smrti. Keď ho prežívame s Bohom, stáva sa predsieňou života bez konca. Nijaký náhrobný kameň nedokáže zavrieť hrob naveky.

„Veríte tomu? Tak teda odvalte ten kameň.“

Vystrašení učenici odtlačia kameň a hrobka sa otvorí. V studenom tichu pohrebnej jaskyne vidno ležiace telo Lazara zavinuté do bieleho plátna a omotané látkou napustenou olejom. Ježiš pokojne stojí pred hrobkou. Jeho tvár sa zaskvie svätosťou. Nakloní sa k hrobu, zdvihne oči k nebu a zvolá: „Otče, ďakujem ti, že ma počuješ. Ja viem, ty ma vždy počuješ, ale povedal som to kvôli ľuďom, ktorí stoja okolo, aby uverili, že ty si ma sem poslal.“ (Ján 11,41,42)

Keď to dohovoril, zavolal silným hlasom: „Lazar, poď von!“

Okolo hrobu zavládne napäté ticho. Oči všetkých sú upreté na jaskyňu. O chvíľu počujú z hrobu ľahký šum. Lazar sa postaví na nohy. Opierajúc sa o stenu hrobky vychádza von.

Zdesený zástup vykrikuje a ustúpi. Ježiš sa priblíži k Lazarovi a prikáže: „Zhodte z neho to plátno nech môže odísť.“

S pomocou priateľov sa Lazar vyslobodí z plátna, do ktorého bol zabalený, a zamieri k svojim milovaným. Po chorobe niet ani stopy. Jeho tvár prekypuje zdravím. Celý ohromený, ale naplnený radosťou a láskou, padne Ježišovi k nohám. Otvorený hrob, o ktorom si Marta myslela, že bude zapáchať smrťou, vonia životom.

Učiteľ nielen sľubuje budúci život, ale odhaľuje tiež kľúč k súčasnému životu. Vrátiť život mŕtvemu nepovažuje za veľký zázrak. Zázrakom je to, keď oživí hrob našej vlastnej duše.<sup>12</sup> V našom prípade je veľkým zázrakom to, keď neosobné vyhlásenie: „Viem, že jedného dňa vrátiš mŕtvym život“ zmeníme na osobné vyznanie: „Ja viem, že moje mŕtve vnútro môžeš naplniť novým životom.“

Odkazuje nám, že nemusíme čakať až na onú chvíľu, aby sme sa mohli radovať z večného života. Ak raz chceme žiť vo večnosti, už dnes máme začať žiť iným životom. Ten, ktorý je s nami počas nášho života, bude s nami aj pri smrti, aj za hranicou smrti. Pretože „onen svet nie je kdesi v nekonečnej diaľave, ale veľmi blízko“.<sup>13</sup>

Áno, Učiteľ plače s nami a kvôli nám. Ale ako si lúč svetla preráža cestu dažďom, tak cez závoj jeho slz preniká svetlo jeho úsmevu, aby nám povedal – podobne ako Marte a Márii –, že ani v tej najhoršej dráme nášho príbehu nemá posledné slovo smrť, ale život. A že v kráľovstve života, ktoré nastane, už nikto nebude poznať plač (Zj 21,4).

## MYŠLIENKA DŇA

Ježiš hľadá vôkol seba. Nedokáže zadržať svoje pocity a rozplače sa... Plače kvôli všetkým, ktorých trápi tajomstvo smrti.

Som tu s vami, ako je Boh s vami. A kde je Boh, tam je život.

**CITÁT ELLEN G. WHITEOVEJ** „V Kristovi je život pôvodný, nevy-požičaný, neodvodený... Ten, ktorý sám mal onedlho zomrieť na kríži, stál tu s kľúčmi smrti ako víťaz nad hrobom a oznámil, že má právo a moc dať večný život.“ (Túžba vekov, s. 369; Cesta lásky, s. 345)

## OTÁZKY

1. Prečo sa vyhýbame rozhovorom o smrti a otvorene o nej nerozprávame?
2. Prečítajte si text Ján 11,4–7.11–16. Ako Ježiš reaguje na správu o Lazarevej chorobe? Čo ťa na jeho odpovedi prekvapuje? Prečo cestu do Betánie odkladá?
3. Ako reagujú ľudia a Marta s Máriou na Ježišovo meškanie? Ako by si reagoval ty? Ako sa vyrovnávaš s Božím mlčaním, keď prežívaš bolesť?
4. „Ježiš vie, že v takejto bolestivej situácii sú veľké slová a frázy zbytočné.“ Čo sa môžeme naučiť od Ježiša o tom, ako prejaviť súcit ľuďom, ktorí stratili blízkeho človeka?
5. Ježiš vyhlásil: „Ja som vzkriesenie a život.“ (Ján 11,25) Ako nám naša viera v Ježiša pomáha čeliť smrti? A životu?

## OSOBNÁ VÝZVA

Učiteľ nielen sľubuje budúci život, ale odhaľuje tiež kľúč k súčasnému životu. Vrátiť život mŕtvemu nepovažuje za veľký zázrak. Zázrakom je to, keď oživí hrob našej vlastnej duše. V našom prípade je veľkým zázrakom to, keď neosobné vyhlásenie: „Viem, že jedného dňa vrátiš mŕtvym život“ zmeníme na osobné vyznanie: „Viem, že do môjho mŕtveho vnútra môžeš vliať nový život.“

Na chvíľu sa zamysli nad týmto odsekom. Nájdi si nejaké tiché miesto – tichý kút doma, na lavičke v parku, pri jazere, v lese... Bude to miesto, kde sa stretneš so svojim Bohom. Na papier alebo do mobilu (v leteckom režime, aby ťa nič nerozptyľovalo) si napíš odpovede na nasledujúce otázky:

- Ktoré oblasti môjho života potrebujú byť vzkriesené k životu?
- Aké zmeny potrebuješ urobiť vo svojom živote a zrealizovať ich v praxi, aby si žil plným životom s Ježišom? (Ján 10,10)

Vypracuj si plán, ktorý v najbližších 21 dňoch zrealizuješ. Nastav si v mobile pripomienku, ktorá ťa upozorní, že 21 dní sa skončilo. Keď ti po 21 dňoch zazvoní budík, vyhodnoť, ako sa ti podarilo plán splniť.



## NA HLBINU

- Ján 11
- Mat 22,32; Mar 12,27; Luk 20,38
- 1Kor 15,50–58; Zj 21,1–4
- Ellen G. Whiteová, *Túžba vekov*, Vrútky: Advent Orion, 1993, 58. kapitola „Lazar, poď von!“, s. 364–372; *Cesta lásky*, Vrútky: Advent-Orion, 2005, 58. kapitola „Lazárovo vzkriesenie“, s. 340–347.
- Roberto Badenas, *Encuentros decisivos [Rozhodujúci setkáni]*, Madrid: Safeliz, 2017, 13. kapitola „La tumba“ [Hrob], s. 169–178.
- „Svoj pohľad upierame skôr na umieranie než na smrť. Je pre nás dôležitejšie, ako sa vyrovnáme s umieraním, než ako premôžeme smrť. Sokrates premohol umieranie, Kristus premohol smrť... Premôcť umieranie je v ľudských možnostiach, premôcť smrť je vzkriesenie.“ (Dietrich Bonhoeffer, *Na ceste ke svobode: Listy z väzení*, Praha: Vyšehrad, 1991, s. 192)
- „Zbožní ľudia to nazývajú Božie kráľovstvo... My náročnejší... by sme vôbec nedokázali žiť, keby sme okrem ovzdušia tohto sveta nemohli dýchať aj iný vzduch, keby okrem času neexistovala aj večnosť... Vo večnosti nie je žiadna budúcnosť, tam je len súčasnosť... Tam patríme, to je náš domov, po ňom túži naše srdce...“ (Hermann Hesse, *Stepní vlk*, Praha: Argo, 2006, s.108)

## AKTIVITY

### Aktivita 1. Desať pozitívnych vecí

**Pomôcky:** 1 papier + 1 ceruzka/pero na osobu

**Popis aktivity:** Vytvorte skupinky po 2–3 ľuďoch. Nevieť, aké problémy alebo ťažké situácie práve teraz prežívate. Možno neprítomnosť niekoho blízkeho, nespravodlivosť, problém, ktorý neviete vyriešiť... Možno rozmýšľate o tom, kde je teraz Pán Boh. Bol by som rád, keby sa každý v skupinke na chvíľu zastavil, zamyslel sa a uvedomil si, v ktorých situáciách mu Boh pomohol. Napíšte 10 pozitívnych vecí, ktoré sa stali tento týždeň a podelte sa o tom v skupinke.

**Aplikácia:** Pravidelne venuj čas tomu, aby si premýšľal o pozitívnych veciach vo svojom živote. Modli sa a poďakuj Bohu za tieto konkrétne požehnania.

### Aktivita 2. Nauč sa byť pozitívny

**Pomôcky:** pre každú skupinku 1 papier so situáciami

**Popis aktivity:** V živote často prežívame ťažké situácie, keď nevieme, ako zareagovať. Vždy však môžeme nájsť nejakú dobrú alternatívu. Vytvorte skupinky po 5–6 ľudí a skúste navrhnuť nejaké možné pozitívne riešenie nasledujúcich situácií:

- Máš pred sebou pracovný pohovor. Práve vo chvíli, keď si na rade, si všimneš, že každú ponožku máš inú.
- Holíš sa, keď sa ti zrazu v strojčeku vybije baterka – práve vo chvíli, keď si ešte potrebuješ oholiť polovičku tváre. Pozrieš sa na hodiny a zistíš, že o 5 minút už musíš odísť do práce.
- Ideš na oslavu narodenín a zabudneš doma darček.
- Naložil si kufre do auta a si pripravený vyraziť na dovolenku. Nasadneš do auta a chceš odísť, ale auto nenašartuje.
- Píšeš správu pre dôležitého človeka, ale pomýliš sa a omylom ju pošleš niekomu, s kým si sa už dlho nestretol.
- Ideš do školy na motorke, pretože sa ponáhľaš na dôležitú skúšku. V polovičke cesty začne veľmi pršať a ty prídeš do školy premočený do nitky.
- Pozveš kamarátov na pizzu a keď chceš zaplatiť, všimneš si, že si si doma zabudol peňaženku.

**Aplikácia:** Keď sa niekedy veci skomplikujú a nepôjdu tak, ako si si predstavoval, daj si predsavzatie, že s Božou pomocou nájdeš pozitívny záver. (Rim 8,28)

### **Aktivita 3. Dostal si list. P.S. Si dôležitý pre Boha.**

**Pomôcky:** 1 papier + 1 ceruzka/pero na osobu

**Popis aktivity:** Sú chvíle, keď sa potrebujeme vyžalovať, povedať niekomu, ako sa cítíme. Vezmi si papier a napíš list, v ktorom vyjadríš, ako sa v tejto chvíli cítiš, ako sa ti darí, aké máš starosti a obavy, aký je tvoj vzťah s Bohom, či ti je jasný smer, ktorým sa uberá tvoj život a pod. Po skončení ho môžeš prečítať ostatným, ak budeš chcieť.

### **Aktivita 4. 10 x 1 = Záleží mi na tebe (individuálna aktivita)**

**Pomôcky:** mobilný telefón – sociálne siete

**Popis aktivity:** Všetci sa radi rozprávame s kamarátmi cez internet, cez WhatsApp, Instagram, Facebook... A to kedykoľvek. Určite poznáš niekoho, kto práve teraz prežíva niečo ťažké alebo pri kom máš tušenie, že potrebuje vedieť, že je tu niekto, kto sa o neho zaujíma. Jediné, čo máš v priebehu tohto týždňa urobiť, je – poslať jednému človeku správu, ktorou ho podporíš, vyjadríš mu

záujem a povzbudenie. Skús napísať takúto správu po každej desiatej „obyčajnej“ správe napísanej prostredníctvom ktorejkoľvek vyššie spomenutej aplikácie. Pri písaní tejto správy sa za tohto človeka modli. Mysli na to, že tvoja správa mu môže pomôcť vyriešiť nejakú komplikovanú situáciu, zvládnuť náročný deň alebo jednoducho vnímať život iným spôsobom.

# SLŮB

# 8.

**LUK 23,32–43** „Spolu s ním viedli na popravu aj dvoch zločincov. Keď prišli na miesto, ktoré sa volá Lebka, ukrižovali ho a s ním aj zločincov: jedného sprava, druhého zľava... Potom povedal: Ježiš, rozpomeň sa na mňa, keď prídeš do svojho kráľovstva. Ježiš mu odpovedal: Amen, hovorím ti: Dnes budeš so mnou v raji.“

## ZÁKLADNÝ TEXT: LUK 23,26–48

Golgota, „miesto, ktoré sa volá Lebka“, je kamenitý kopec za Jeruzalemom. Je to pochmúrne a pusté miesto. Vznášajú sa nad ním krdle vtákov, ktoré požierajú mŕtve telá popravených. Na tomto neslávnom mieste práve pribíjajú na kríže troch odsúdencov zvičajúcich sa v bolestiach, keď im brutálne pribíjajú ruky a nohy k dreveným trámom. Vojaci sa ponáhľajú, aby pomedzi výkriky a posmešky čím skôr splnili túto strašnú úlohu. S každým úderom kladiva rastie huriavk prizerajúceho sa davu, ktorý vojaci horko-ťažko dokážu zvládnuť.

Práve na kríž pribíjajú neznámeho zločincina. Nevieme jeho meno ani meno jeho spoločníka. Nevieme, koľko mal rokov, ako vyzeral, ani z ktorej dediny pochádzal. Nevieme ani to, za aké zločiny bol odsúdený na ukrižovanie.

Medzi zločincami, ktorí sú ukrižovaní s Ježišom, nie je nijaký rozdiel. V tejto chvíli nič nenaznačuje, že by jeden z nich bol „zlý“ a druhý „dobrý“.

Pod desivou oblohou sa rozrušený zástup ľudí stále viac tlačí na kríže. Práve nastal okamih, keď prišiel rad na Ježiša z Nazareta, aby ho vyzliekli. Na rozdiel od oných dvoch zločincov, Ježišovo telo je zakrvavené od rán. Jeden zločinec s údivom hľadá na zmučené telo Nazarejca. Pohoršený vidí zranenia, ktoré mu bezdôvodne spôsobili. Videl, ako mu vojaci nasadili na hlavu trňovú korunu. Ešte si možno neuvedomuje, že ho začína obdivovať. Hovorí sa, že Pilát si umyl ruky, keď ho nechal zbičovať a odsúdil na smrť za to, že sa vyhlasoval za „kráľa Židov“. Dovolil by, aby s ním takto zaobchádzali, keby bol naozaj Mesiáš?

Pohľad na Ježiša ho prinútil zamyslieť sa. V jeho srdci sa práve zrodila túžba žiť inak. Prečo sa vláčil s Barabášovou bandou? Počul o mladom rabinovi, ale nešiel za ním. Teraz si uvedomil, že okolie a zlá spoločnosť spôsobili, že sa z neho stal zločinec. Ale odkedy narazil na Ježiša, svetlo jeho slov preniklo do temnoty jeho srdca a táto štrbinka zostávala stále otvorená. Teraz si kladie otázku:

„Prečo dovolí, aby s ním takto zaobchádzali? Keď je taký dobrý, prečo ho sanhedrin vydal Rimanom? Kňazi tvrdia: Musí zomrieť, pretože sa robí Božím Synom.“ (Ján 19,7)

Ale ako mohol urobiť toľko zázrakov, keby s ním nebol Boh? Kto je vlastne tento muž? Hovorí sa, že aj krválačný Pilát vyhlásil: „Ja na ňom nenachádzam nijakú vinu.“ (Ján 18,38)

Zbabelý a nespravodlivý sudca omilostil Barabáša, vodcu celej bandy, a oni dvaja, úbohí komplici, sú ukrižovaní. A Majster bol navyše zbičovaný. Aké kruté a nespravodlivé sú životné paradoxy! Barabáš, „syn svojho otca“, bastard je voľný. A Ježiš je odsúdený za to, že sám seba nazval „Synom nebeského Otca“. Dnes tu zomrie nevinný namiesto kriminálnika. Barabáš nevie, že na prostrednom kríži, na ktorom mal visieť on, visí Rabbi, ktorého smrť má ďalekosiahlejší dopad než len na jeho vlastný osud.

Dav sa Nazarejcovi vysmieva. Zločinec si myslí, že Ježiš zrejme nenaplnil očakávania ľudu. Sklamal ho. Pred niekoľkými dňami ho pri triumfálnom vstupe do Jeruzalema ľudia oslavovali ako zaslúbeného kráľa, ktorý vyslobodí Izrael spod rímskeho jarma a znovu zasadne na Dávidov trón. Ale on ich sklamal, preto ho nechali ukrižovať. Hovorí sa, že dokonca sám predpovedal, že ho zabijú. Ak to vedel, prečo nepodnikol niečo, aby tomu zabránil? To je akýsi zvláštny prorok!

V tom sa tento zločinec zhodol s Pilátom. Existuje nejaká pravda v džungli utláčateľov a utláčaných okrem toho, že slabý je obeťou silného?

Lotor počul, ako Ježiš vyhlásil, že tretieho dňa vstane z mŕtvych. Hovorí sa, že vrátil život jednému mladíkovi z Naim a jednému dievčaťu z Kafarnauma. Ľudia hovoria, že povedal, že iba spali. Niektorí sa dušovali, že videli Lazara z Betánie vyjsť živého z hrobu. Ako je možné, že niekto dokáže vrátiť život iným, a sám sa nechá ukrižovať? Kto je tento muž? Boží prorok? Prečo ho potom Boh nezachráni? Šialenec? Nie, Ježiš vyzerá ako celkom normálny a rozumný človek. Podvodník? Tiež nie. Majster bol vždy úprimný. Nejaký osvietený blázon? Nemožné. Je celkom pri zmysloch. A čo keď to je naozaj očakávaný Mesiáš? Je možné, aby nikto neuveril jeho poslaníu? Čo keď jeho kráľovstvo naozaj nie je z tohto sveta, ako sám hovorí? Čo keď je jeho kráľovstvo nebeské? Inak povedané také, ktoré sa nachádza kdesi ďaleko za hranicami života a smrti?

Všetci ho urážajú, vrátane druhého zločincina, ktorý hovorí: „Ak si Syn Boží, zachráň seba i nás.“ (Mat 27,40.42; Luk 23,39)

Jeho slová splyývajú so slovami vojakov, sudcov, Židov, pohanov i celého davu. Všetci spolu vykrikujú posmešné poznámky proti Nazarejcovi. „Dobrý zločinec“ mlčí. Pozoruje tichého Ježiša, ktorý mlčky trpí. Je sám. Všetci sa spriahli proti nemu – Herodes s Pilátom, farizeji so saducejmi, vodcovia s obyčajným ľudom, Rimania so Židmi a obeť s katmi.

Ježiš mlčí, ako keby umieral dobrovoľne. Nad jeho hlavou na kríži – na stipes<sup>14</sup> – vietor zalomcoval tabuľkou, ktorá tam visí na Pilátov príkaz. Je na nej urážajúci nápis: „Toto je kráľ Židov.“ Je napísaný v troch jazykoch, ktoré sa v krajine používajú. Ako by tým chceli dať univerzálny význam jeho nároku „kraľovať“ nad svojim

ľudom. V jednej chvíli prenikne cez mraky lúč svetla. Zločinec je svedkom toho, ako Ježiš vyjadruje svojej matke súcit a nehu, keď ju zveruje do opatery jednému zo svojich učeníkov. Ježišova tvár vyžaruje majestátnosť a vznešenosť. Zločinec je ohromený.

Zrazu sa zdá, že tma, ktorá obklopuje kríže, pokryla celú zem. Ako keby mala táto poprava vesmírny rozmer. V tej chvíli naplní jeho dušu Ježišova modlitba: „Otče, odpusť im, lebo nevedia, čo robia.“ (Mat 27,37; Luk 23,34)

Keď to zločinec počuje, v jeho mysli nastane zmena. Už vie, kto je Ježiš. Srdce, ktoré je schopné odpustiť svojim katom, láska, ktorá objíma všetkých smrteľníkov vrátane tých, ktorí ho mučia, nemôže pochádzať od nikoho iného než od Boha. Ľudská nenávisť vyvolá len ďalšiu nenávisť. Nikto na svete by nežiadal Boha o odpustenie pre svojich katov – pre tých, ktorí ho preklínajú, mučia a nespravodlivo križujú. Trýznený zločinec chápe, že toto vyprosené odpustenie sa týka aj jeho. Tuší, že práve ono rozdeľuje ľudstvo na dve polovice – na tých, čo prijímajú milosť tohto odpustenia, a tých, čo ho odmietnu.

Majstrove slová znamenajú: „Dovoľ, nech vinia mňa... Som priateľ, ktorý ťa nikdy neopustí. Som svetlo v tme... Som zmena a nádej. Som oheň, ktorý očisťuje. Som dvere v múre. Som to, čo príde, keď bude po všetkom... Som obeť bez nákladov... Som... Skôr než bol svet, ja som...“<sup>15</sup>

Zločincinca osvieti tento objav: Kráľovstvo, do ktorého Ježiš patrí a v ktorom už kraluje, prevyšuje všetky kráľovstvá tohto sveta plné násilia. Tento muž vo svojej osobe stelesňuje Božie kráľovstvo; to kráľovstvo lásky, ktoré sa k nám v ňom priblížilo a do ktorého môžeme vojsť, ak mu dovolíme, aby v nás vládol (Luk 10,9; 17,21).

Zločinec sa poddáva tejto pravde, ktorá ho fascinuje. Králi tohto sveta nie sú takí mocní, ako si myslia. V Ježišovi poznáva očakávaného Mesiáša, svojho kráľa a Spasiteľa. V tejto umierajúcej bytosti nevidí kľatbu ukrižovaného, ale to najväčšie požehnanie, ktoré Boh zaslúbil ľudstvu, aby ho vykúpil z jeho biedy. Vidí Božiu milosť schopnú odpustiť aj tým najhorším hriešnikom.<sup>16</sup> Tento muž, ktorý neprijatý, zradený, preklínaný a urážaný umiera vedľa neho, mu zjavuje Božiu nekonečnú lásku, ktorou ho miluje. Ježišovo úžasné učenie, z ktorého si niečo pamätá, mu zrazu začína dávať zmysel. Kiež by ho bol býval nasledoval! Preto sa odváži požiadať ho, aby jeho milosť mohla patriť aj jemu, hoci až v okamihu smrti. Celou dušou zvolá: „Ježiš, rozpomeň sa na mňa, keď prídeš do svojho kráľovstva.“ (Luk 23,42)

A vo svojej agónii počuje Majstrove slová: „Sľubujem ti, budeš so mnou v raji.“<sup>17</sup> Aká úfava!

Veľkosť sľúbeného spasenia i viera zločincinca sú ohromujúce. Jeho vieru neničí bezmocnosť ukrižovaného Spasiteľa, zdanlivý triumf jeho nepriateľov ani jeho vlastné zločiny. Vie, že mu bolo odpustené! Uznáva a oslavuje Boha, ktorý z lásky zostúpil na zem a vtelil sa do ľudskej prirodzenosti natoľko, že zomrel.

Zločinec sa drží svojej nádeje, keď vidí, ako jeho Spasiteľ pokojne trpí vedľa neho – napriek tomu, že dav pod krížom ho uráža a muchy sadajú na jeho otvorené

rany. Zrazu ho vidí ako víťaza v smrti. Je to vzkriesený a vznešený kráľ živých i mŕtvych. Vyjadruje mu svoju túžbu byť s ním v jeho kráľovstve milosti.

Tento zločinec už vstúpil do kráľovstva milosti bez toho, aby bol pokrstený. Je to prvý veriaci v dejinách, ktorý umiera ako kresťan. Alebo inak povedané, ako ten, kto verí v Ježiša. Nebol pokrstený vodou, ale krvou, Svätým Duchom a ohňom, pretože v ňom zomrel starý človek. To, čo zostalo z jeho života, predkladá ako obeť na oltár.

Prvým ovocím tohto „dobrého“ zločincina je, že pred svojím spoločníkom vyznáva dve pravdy o Ježišovi: Kristovu svätosť (neurobil nijaké zlo) a jeho konečné víťazstvo (keď prídeš do svojho kráľovstva). Druhým ovocím sú jeho slová, ktoré mu adresuje: Nebojíš sa Boha? Neberieš vážne toho, komu vďačíš za svoju existenciu? Už teraz je svedkom...

Blíži sa sobota, deň odpočinku. Zlomí mu nohy, aby zomrel, a jeho telo hodia na zem ako potravu pre supy. Na tom nezáleží. Ján napísal: „Blahoslavení sú mŕtvi, ktorí odteraz zomierajú v Pánovi.“ (Ján 14,13) Aj keď to nevie, tento zločinec na kríži bude stále tým najvhodnejším človekom, aby nám naveky pripomínal, že spasenie je z milosti. On a Mária Magdaléna – žena vyslobodená z pút hriechu, ktorá je tiež pod krížom – budú prví zo spasených. Zločinec, ktorý ako prvý uveril v Spasiteľa ukrižovaného, a prostitútka, ktorá ako prvá uverila v Spasiteľa vzkrieseného. Teraz už Ježiš môže pokojne zomrieť. „Dobry“ zločinec je prinajmenšom jeden dôkaz, že jeho obeť nebola márna. Silným hlasom zvolá: „Otče, do tvojich rúk porúčam svojho ducha.“ (Luk 23,46)

Splnil a dokončil svoje poslanie. Keď to povedal, naposledy vydýchol.

V skutočnosti sa všetko naplnilo. Izaiáš napísal, že Mesiáš bude počítaný medzi zločincov (Iz 53,12). Proroctvo predpovedá, že aj tí najväčší hriešnici budú môcť byť Božími synmi. Pri tomto príbehu sa mi tlačia slzy radosti do očí. Veď Boh chce zmeniť život každého z nás, aby sme s ním mohli byť v raji.

Inšpirovaný text nechcel, aby sme vedeli meno zločincina. Poznáme ho len ako „dobrého zločincina“. Zrejme to má svoj dôvod (podľa tradície sa volal Dimas). Nevieme o ňom nič viac. Ale jeho vyznanie viery je najdojímavejšie, aké vôbec môže človek urobiť. Neveril totiž v Krista vzkrieseného a vyvýšeného, ako neskôr všetci ostatní veriaci, ale v Spasiteľa umučeného podobne ako on a ukrižovaného po jeho boku.

Sľub, ktorý dostal, je ten najkrajší sľub, aký môže človek počuť. Ježiš mu sľúbil, že s ním bude v raji.

Tento príbeh o zmene zločincina visiaceho na kríži ma veľmi oslovuje. Je pre mňa presvedčivejším výkladom o ospravedlnení z viery, než všetky teologické štúdie, ktoré som o tejto téme čítal. Zdá sa, že Pavol sa s ním stotožňuje, keď hovorí: „S Kristom som ukrižovaný...“ (Gal 2,20)

Tento príbeh nám ukazuje, že nikto nie je taký skazený, aby nemohol byť zachránený Kristovou milosťou. To najdôležitejšie pre naše spasenie je túžiť po tom rovnako silno, ako si zločinec prial byť s Ježišom v raji. Aj my sme na Golgote,

kde stoja tri kríže. Ježiš je v prostriedku a čaká. S ktorým zločincom sa stotožníš? S tým „dobrým“ alebo s tým druhým?

Nad Golgotou zapadá slnko. Tieň kríža sa stále viac predlžuje, až siaha za horizont, do celého vesmíru. Drevený kríž, zarazený do tvrdej zeme a čnejúci do neba, rozdeľuje priestor a čas na dve časti – hore a dolu, kedysi a potom. Jeho vystretá ramená pozývajú a objímajú celý svet. Je to miesto, kde sa ľudia môžu stretnúť s Bohom; križovatka s orientačnou tabuľou, ktorá ukazuje cestu do večnosti, kde sa môžeme stretnúť s Ježišom Kristom. Kríž je most nad priepasťou. Kríž ako symbol smrti sa zmenil na symbol večného života.

Ak si aj vy uvedomujete svoje duchovné potreby, môžete sa modliť spolu so mnou: „Pane, neprosím o odpustenie, aké si dal Pavlovi. Neprosím ani o milosť, akú si preukázal Petrovi. Prosím o milosť, ktorú si dal Iotrovi na kríži.“<sup>18</sup>

## DÔLEŽITÉ MYŠLIENKY

Čo keď je to očakávaný Mesiáš?

Tento muž vo svojej osobe stelesňuje Božie kráľovstvo. To kráľovstvo lásky, ktoré sa k nám v ňom priblížilo a do ktorého môžeme vojsť, ak mu dovolíme, aby v nás vládol.

**CITÁT ELLEN G. WHITEOVEJ** *„Nikto nepadol tak hlboko a nikto nie je taký hriešny, aby v Kristovi nemohol nájsť vysloboditeľa... Nijaký výkrik trpiaceho človeka, aj keď nie je vyjadrený, nezostane bez povšimnutia.“* (Túžba vekov, s. 171, Cesta lásky, s. 163 )

## OTÁZKY

1. Ježiš visí na kríži. Čo myslíš, ako sa v tej chvíli cítili jeho učeníci? Čo si mysleli o Ježišovi ako o Mesiášovi, Spasiteľovi sveta, a o jeho tvrdení, že je Božím Synom?
2. Ježiš vyslovil prosbu: „Otcé, odpusť im, lebo nevedia, čo robia.“ (Luk 23,34) Aký vplyv majú na teba tieto slová, keď poznáš kontext? Ako ich môžeš vzťahovať na svoj každodenný život?
3. Na prvý pohľad sa zdá, že Ježišov plán zlyhal. Čo vidíš, keď sa dívaš na Ježiša visiaceho na kríži?
4. Ježiš sa vďaka náboženským vodcom nachádza na kríži (Luk 22,2; Ján 11,47– 50). Akým spôsobom nesieme na odmietnutí Ježiša ako Mesiáša aj my vinu, a to ako jednotlivci, tak aj cirkev?
5. „Dobrý“ zločinec „neveril v Krista vzkrieseného a vyvýšeného, ako neskôr všetci ostatní veriaci, ale v Spasiteľa umučeneného podobne ako on a ukrižovaného po jeho boku“. Čo sa môžeš naučiť o viere a spasení zo skúsenosti tohto zločincina a jeho stretnutia s Ježišom?



## OSOBNÁ VÝZVA

Dnes je posledný deň tohto modlitebného týždňa. Každý deň sme pozorovali Ježiša pri jeho rozhodujúcich stretnutiach s ľuďmi onej doby. Teraz je čas na to, aby si sa aj ty stretol s Ježišom.

Vyber si jedno zo štyroch evanjelií (Matúš, Marek, Lukáš alebo Ján) a prečítaj si ho v priebehu jedného alebo dvoch mesiacov. Môžeš napríklad každý deň prečítať jednu kapitolu. Aby to bolo trochu iné, zvoľ si na svoje stretávanie s Ježišom neobvyklé miesto a čas. Každé stretnutie začni modlitbou. Popros Boha, aby sa ti prihovoril. Uvádzame niekoľko námetov, ako to môžeš urobiť:

### 1. Aplikácia YouVersionBible

Na čítanie Biblie použi nejakú aplikáciu, napríklad YouVersionBible.

<https://www.youversion.com/the-bible-app/>. Ponúka 1755 verzií Biblie a 1134 jazykov zdarma. Keď si vytvoríš účet, aplikácia ti dovoľí zvyrazňovať texty, pridávať poznámky a záložky, vytvárať obrázky s veršami, pridávať kamarátov a zdieľať na sociálnych sieťach. Po prečítaní každej kapitoly si vyber svoj obľúbený text, vytvor s ním nejaký obrázok a zdieľaj ho so svojimi priateľmi na svojich sociálnych sieťach.

### 2. Prečítaj – zhrň – aplikuj

Použi nejaký zápisník a postupuj nasledovne:

1. Aspoň dvakrát si prečítaj vybraný text.
2. Zhrň si, čo sa v ňom odohráva.
3. Aplikuj, čo ti text hovorí. Ako ho zrealizuješ vo svojom živote?

### 3. Kreatívna odpoveď

Prečítaj si text a odpovedz naň použitím nejakého umenia: napíš báseň, príbeh, namaľuj obraz, zlož pieseň.

### 4. Objavuj Bibliu

Použi týchto päť otázok, aby si v danej kapitole prenikol viac do hĺbky:

1. Čo je tam nové?
2. Čo ťa prekvapuje?
3. Čomu nerozumieš?
4. Čím sa budeš riadiť alebo čo budeš aplikovať?
5. Čo budeš s niekým zdieľať tento týždeň?

## 5. Meeting Jesus – študijná metóda Biblie

Zdroj: *Meeting Jesus Bible study method*, upravený v: Andy Deane, *Learn to study the Bible: Fortydifferent step-by-step methods to help you discover, apply, and enjoy God's Word*, USA: Xulon Press, 2009, s. 167–171.

Použi nejaký zápisník a postupuj nasledovne:

1. Prečítaj si kapitolu.
2. Poznač si myšlienku, ktorá vyjadruje kontext.
3. Zhrň si Ježišove slová a skús si predstaviť aj jeho emócie a tón hlasu.
4. Zaznamenaj si Ježišove odpovede.
5. Čo hovoria ostatní o Ježišovi?
6. Aké sú ich reakcie?
7. Aká je moja reakcia?
8. Ako to môžeš aplikovať vo svojom živote?

## 6. V spoločenstve

Dohodni sa s niekým, že budete spolu študovať evanjelium. Ráno alebo večer si môžete poslať text, ktorý vás pri čítaní najviac oslovil, a prečo.

## NA HLBINU

- Mat 27; Mar 15; Luk 23; Ján 19
- Rim 1,16
- Mat 5
- Ellen G. Whiteová, *Túžba vekov*, Vrútky: Advent Orion, 1993, 78. kapitola „Golgota“ a 79. kapitola „Dokonané je!“, s. 520–537; *Cesta lásky*, Vrútky: Advent-Orion, 2005, 78. kapitola „Ukrižovanie“ a 79. kapitola „Význam Ježišovej obete“, s. 482–497.
- Ellen G. Whiteová, *Cesta ku Kristovi*, Vrútky: Advent Orion.
- Roberto Badenas, *Encuentros decisivos [Rozhodujúce stretnutia]*, Madrid: Safe-liz, 2017, 19. kapitola „La promesa“ [Sľub], s. 227–240.
- „Odplácať dobro zlom je diabolské; odplácať dobro dobrom je ľudské; odplácať zlo dobrom je božské.“ (Alfred Plummer, *Exegetical Commentary on the Gospel According to Saint Matthew [Exegetický komentár Evanjelia podľa Matúša]*, s. 89, cit. v Emmanuel buch, *Ética Bíblica. Fundamentos de la moral-cristiana [Biblická etika. Základy kresťanskej morálky]*, Valls: Noufront, 2010, s. 153).
- „Každému z nás Boh venuje svoju nekonečnú pozornosť. Nevenuje sa nám po masách. Keď sa s ním rozprávaš, si s ním osamote, ako keby si bol jedinou stvorenou bytosťou. Keď Kristus zomrel, zomrel individuálne za teba, ako keby si bol jediný človek na zemi.“ (pozri C. S. Lewis, *K jádru kresťanství, Návrat*, Praha 1993, 3. kapitola „Čas a čo je za ním“, s. 116–119.)

- „To je problém konzumných spoločností... zmyšľajú o ľuďoch, ako keby boli veci. Veci odlišujú podľa ich hodnoty a ľudí podľa ich moci. On (Ježiš) má srdce malého dieťaťa, ktoré takéto rozdiely prehliada. K všetkým – či je to virtuóz alebo kriminálnik, žobrák alebo princ – sa prihovára rovnakým hlasom, ako keby neexistovali ani virtuózi, ani kriminálnici, ani žobráci, ani princovia, ale len dve bytosti tvárou v tvár a medzi nimi slovo, ktoré prichádza a odchádza.“ (Christian Bobin, *L'homme qui marche*, Cognac: Le temp qu'il fait, 1995, s. 15).
- „Predstavte si, že by nám dal Boh pre večný život takúto ponuku:  
*Dám ti všetko, čo si praješ. Naozaj všetko. Dokonalú lásku a trvalý pokoj. Nikdy nebudeš žiť v strachu. Tvoju myseľ nenaplní nijaký zmätok. Neprežiješ nijakú úzkosť ani nudu. Nikdy nebudeš mať v ničom nedostatok. Nebude tam hriech ani nijaké zlyhanie. Žiadne očakávania ani sklamanie. Nikdy sa nebudeš cítiť osamelý, nebudeš trpieť a nikdy nezomrieš. Len jedno ti odopriem – nikdy neuvidíš moju tvár.*  
Prijali by ste túto ponuku? Ja nie! Kto by chcel poznať nebo bez Boha? Nebo bez Boha nie je nebo.  
Večnosť bez bolesti a smrti by bola nádherná, ale mne by nestačila...“
- „Dokážeme hovoriť o mieste, kde už nebudú slzy, smrť a strach. Nebude tam ani noc. To všetko je však len nebeská klíma. Najkrajšie z celého neba bude to, že uvidíme Boha. Naše srdce sa až vtedy upokojí, keď ho uvidíme.“ (Max Lucado, *Když tě Bůh něžně volá tvým jménem*, Luxpress, Praha 2006, s. 168–170).

## AKTIVITY:

Posledný deň modlitebného týždňa skúste podniknúť niečo neobvyklé – zorganizujte spoločný piknik alebo večeru, ktorou spolu ukončíte tento výnimočný týždeň.

Môžete sa dohodnúť, kto prinesie nejaké jedlo alebo nápoje. Vyzdobte si miestnosť, aby bola príjemná a útulná. Vyberte vhodnú hudbu, ktorá bude dotvárať atmosféru. Počas pikniku alebo večere môžete zrealizovať nasledujúce aktivity:

### Aktivita 1. Menu sľubov

**Pomôcky:** veľký farebný papier alebo kartón, lepiaca páska, nožnice, perá alebo fixky, dekoratívny materiál

#### Popis aktivity:

- Každý prinesie nejakú svoju fotografiu. Mala by zachytávať okamih, ktorý človek vnímal, že Boh naplnil v jeho živote svoje sľuby.
- Pri príchode sa všetky fotografie prilepia na stenu, na ktorej je farebný papier alebo kartón, prípadne na okno, spolu s menom a krátkou poznámkou, ak si to tento človek bude priať.

- Počas večere každý účastník porozpráva nejakú svoju osobnú skúsenosť, ako Boh splnil v jeho živote svoje sľuby.

## Aktivita 2. **ExpresArte (Expresívne umenie)**

**Pomôcky:** hudobný prehrávač a reproduktory, farby (tempery, akvarely), štetce, biele plátno alebo pevnejší papier na maľovanie

**Popis aktivity:** Vypočujte si v skupine pieseň I Am Not Alone [Nie som sám], ktorej autorkou je kresťanská speváčka Kari Jobe.

<https://www.youtube.com> I Am Not Alone – Kari Jobe – with Lyrics

- Najskôr si raz vypočujte pieseň; vnímajte pritom text piesne.

*Keď prechádzam cez hlboké vody  
Viem, že budeš so mnou  
Keď stojím v ohni  
nebudem premožený  
Skrz údolie tieňov  
nebudem sa báť*

*Nie som sám  
Nie som sám  
Pôjdeš predo mnou  
Nikdy ma neopustíš*

*Uprostred hlbokého smútku  
Vidím Tvoje prenikajúce svetlo  
Temnota noci ma nepohlí  
Som uschovaný v Tebe  
Pane, ty bojuješ každý môj boj  
Nebudem sa báť*

*Nie som sám  
Nie som sám  
Pôjdeš predo mnou  
Nikdy ma neopustíš*

*Ty ma ohromuješ  
Vykúpil si ma  
Nazývaš ma svojím drahým*

*Si moja sila  
Si môj obranca  
Si moje útočisko v búrke  
Cez všetky skúšky  
Vždy si bol verný  
Prinášaš uzdravenie mojej duši*

*Nie som sám  
Nie, nie som sám  
Pôjdeš predomnou  
Nikdy ma neopustíš ...*

- Potom si napísaný text piesne prečítajte ako báseň.
- Nakoniec si znovu prehrajte hudobnú nahrávku. Každý nech sa pokúsi maľbou vyjadriť svoje pocity, emócie, myšlienky a duchovný zážitok, ktorý má v súvislosti s posolstvom tejto piesne, s textom i melódiou. Má to byť voľná a spontánna maľba. O svojich kresbách sa môžete porozprávať a vyjadriť sa k nim.

### Aktivita 3. Osobný list

**Pomôcky:** ozdobená škatuľa – ideálne taká, ktorú možno zamknúť kľúčom alebo viacnásobným zámkom, obálky, listový papier, ceruzky alebo perá, aromatické sviečky, zápalky

#### Popis aktivity:

- Každý než napíše osobný list, ktorý adresuje sám sebe (prečíta si ho o rok pri ďalšom modlitebnom týždni). V tomto liste môžete vyjadriť svoje osobné túžby a prania, potreby, nádeje, projekty a ciele, modlitby atď. Napíšte tam tiež, ako si predstavujete svoje budúce „ja“. Poďakujte za veci, ktoré sa stanú, a za sľuby, ktoré o rok s Božou pomocou uvidíte splnené. Kým budete písať, zapáľte si aromatické sviečky. (Poznámka: čuch je veľmi spojený s limbickým systémom, ktorý je zodpovedný za pamäť a učenie. Preto je možné, že určité vône vyvolávajú konkrétne spomienky, ktoré sa s nimi spájajú.)
- List zložte, vložte do obálky a zalepte. Na obálku napíšte svoje meno a vhodte ju do škatule. Do tejto škatule vložte aj jednu aromatickú sviečku.
- Nakoniec škatuľu zavrite a zamknite. Dajte ju opatery človeku, ktorý za ňu bude zodpovedný. Sľúďte si, že o rok sa znovu stretnete, aby ste spolu škatuľu otvorili a prečítali si každý svoj vlastný list.

## **BONUS**

Skôr než sa rozlúčite a rozídete, každému môžete venovať malú škatuľku s kartičkami, na ktorých budú napísané verše s biblickými zaslúbeniami.

## POZNÁMKY

- 1 Oscar Wilde, *De profundis*, Praha: XYZ, 2009, s. 81–82.
- 2 Ellen G. Whiteová, *Túžba vekov*, s. 85.
- 3 Viz Enrique Rojas, *Vive tu vida*, Madrid: Temas de Hoy, 2013, s. 83.
- 4 E. W. G. Masterman, quoted in William Barclay, *The New Daily Study Bible: The Gospel of Mark*, Edinburgh: Saint Andrews Press, 2001, s. 48.
- 5 Viz William Barclay, *The New Daily Study Bible: The Gospel of Mark*, Edinburgh: Saint Andrews Press, 2001, s. 50–51.
- 6 Plínius bol rímsky aristokrat a uznávaný zberateľ vedeckých poznatkov.
- 7 William Barclay, *The New Daily Study Bible: The Gospel of John, Volume 2*, Edinburgh: Saint Andrew Press, 2001, s. 48.
- 8 Tamtiež, str. 48
- 9 Pozri <https://www.myjewishlearning.com/article/three-blessings/>
- 10 Dôstojnosť ľudskej bytosti nespočíva v tom, čo môže vykonať, ale v tom, čím je „skrze stvorenie“. My ako ľudskej bytosti nepotrebujeme získať právo, aby sa s nami zaobchádzalo ako s „podobnými Bohu“. Naša dôstojnosť je podstatou nášho bytia. Vyplýva z faktu, že sme boli stvorení Bohom ako muž a žena na jeho obraz. (John Wyatt, *Asuntos de vida o muerte*, Barcelona: Andamia, 2007, s. 80, cit. v Emmanuel Buch, *Ética bíblica. Fundamentos de la moral cristiana*, Valls: Noufront, 2010, s. 159.
- 11 „Podstatou novej zeme, ktorá má prísť, je večná sobota. A v tomto období každý týždeň je siedmy deň obrazom večnosti.“ Abraham Heschel, cit. v Robert Aron, *Los años oscuros de Jesús*, Bilbao: Ediciones EGA, 1992, s. 75.
- 12 Pozri Mat 23,27; 2Kor 5,17–19.
- 13 Dietrich Bonhoeffer, *Na ceste ke svobode: Listy z vězení*, Praha: Vyšehrad, 1991, s. 260.
- 14 Takto sa označuje zvislý trám kríža, ktorý podopieral váhu vodorovného trámu. Ten sa označuje slovami *crux* alebo *patibulum*.
- 15 *Pasáž prevzatá z textu: F. Spufford, Impenitente: ser cristiano en el siglo XXI [Nenapraviteľný hriešnik: byť kresťanom v 21. storočí]*, Madrid: Turner Puclaciones, 2012.
- 16 „Veď Boh má moc rozhojniť vo vás všetku milosť, aby ste mali vždy a vo všetkom všetkého dostatok na každý dobrý skutok.“ (2Kor 9,8)
- 17 Pôvodný grécky text nemá nijakú interpunkciu, preto sa môže preložiť: „Amen, hovorím ti dnes, budeš so mnou v raji.“ Väčšina prekladov ho však prekladá takto: „Amen, hovorím ti, dnes budeš so mnou v raji.“ Chápe to ako sľub spasenia, ktorý sa splní ešte v ten istý deň. V ten deň však Ježiš nešiel do raja, pretože po svojom vzkriesení vyhlasuje, že ešte nevystúpil k svojmu Otcovi (Ján 20,17). To znamená, že lepším prekladom tejto pasáže je pravdepodobne význam „dnes ťa uisťujem, aj keď sa ti to zdá úplne neuveriteľné, že so mnou budeš v raji ako všetci svätí“ v súlade s celým biblických učením, že spasenie nastane pri záverečnom vzkriesení (Žid 11,39,40).
- 18 Táto modlitba je na hrobe Mikuláša Kopernika (1473–1543) v kostole vo Fromborku (Poľsko). (Roberto Badenas, *Encuentros decisivos [Rozhodujúci setkání]*, Madrid: Safeliz, 2017, s. 239.)

**Poznámky:**



***Rozhodujúce stretnutia, Modlitebný týždeň mládeže***

Autor: Roberto Badenas

Spracované podľa knihy *Encuentros Decisivos [Rozhodujúce stretnutia]*

© 2017 Editorial Safeliz S.L

Preklad: Marcela Bieliková

Zodpovedná redaktorka: Michaela Hrachovcová

Grafická úprava: Jaromír Pokorný

Obrázky a fotografie: shutterstock.com

Tlač: ARTRON, s. r. o., Boskovice

Vydal: Advent-Orion, s. r. o., Praha

Prvé vydanie, 2019

Ak nie je uvedené inak, všetky biblické verše sú citované  
zo Slovenského ekumenického prekladu Biblie.

ISBN 978-80;-7172-652-4



**Ježiš.**

**Tesár. Učiteľ.**

**Spasiteľ. Mesiáš.**

**Immanuel.**

**Boh, ktorý sa stal človekom,  
aby sa stretol s ľudstvom.**

Život – to sú stretnutia očakávané  
i neočakávané, vyhľadávané  
i náhodné. Stretnutia menia náš  
život. Spomedzi všetkých stretnutí  
je jedno výnimočné – stretnutie  
s Ježišom. Ježiš nás nikdy nenechá  
ľahostajných a nezaujatých.  
O tom hovorí aj Roberto Badenas,  
keď nám približuje rozhodujúce  
stretnutia niektorých ľudí s Ježišom.

Na konci čítania si na rade Ty.

